

The logo consists of the letters 'IJ' in a white, bold, sans-serif font, set against a teal square background.

OPENER

Juni 2022
Jaargang 17 nr 3
Onafhankelijk magazine
voor Oostelijk Havengebied,
Indische Buurt, IJburg
en Zeeburgereiland

Hitte in de stad
Kunst in het Flevohuis
Lees Lokaal

Juni 2022

- 3 Hoe heet is het in de buurt: cijfers
- 4 Buurt koopt de Eester aan
- 5 Hete huizen
- 6 Het Instrumentendepot in de Indische Buurt
- 8 Column: de ene crisis is de andere niet
- 9 Hittestress bij hond en baasje
- 10 Statushouders leren een vak in de Meevaart
- 12 Tatiana leidt Oekraïense vluchtelingen rond
- 13 Kort buurtnieuws
- 14 Julien Rademaker van galerie Bisou
- 15 Intussen aan de Oranje Vrij staatkade
- 16 Foto: verkoeling in het park
- 18 Jachthaven Nautix
- 19 Kunstenaars hebben vrijheid in het Flevohuis
- 20 Markant schip: de Palmgracht
- 21 Redacteur wordt bezorger
- 23 Bewoners willen een park op de kop van Java
- 24 Boeken: Marjolein van Heemstra
- 26 Café NAP komt crises te boven
- 26 Buurtgedicht: Broei
- 27 Recept: koele soep en salade
- 28 Fietstochtje door het Diemer bos
- 29 Uittips
- 31 Lees Lokaal
- 31 Ingezonden brief: de Amster damsebrug
- 32 Buurtpuzzel

Colofon

Ijopener is het magazine voor alle bewoners van het Oostelijk Havengebied, de Indische Buurt, IJburg en Zeeburgereiland. De redactie bestaat uit vrijwilligers. De meningen van de afzonderlijke auteurs geven niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie weer.

REDACTIELEDEN

Natanja den Boeft, Ruben Cardol, Marcel de Cnock, Eline Crijns, Lida Geers, Marna van Hal, Joyce Hes, Inna van den Hogen, Tineke Kalk, Björn Martens, Mariska Meijer, Norfoh, Lisa Scheerder, Goos van der Sijde, Simone Slotboom, Joost van der Vaart, Martijn de Waal en Corry Zoll.

MEDEWERKERS AAN DIT NUMMER

Afra Barentz, Huub Juurlink, Bert Kommerij, Hannie Raaff, Julien Rademaker, Frank Ruiters, Josien Vogelaar en Hans Zwaal.

PRODUCTIE

Eindredactie	Anna de Haas Jikke Heermans
Bureauredactie	Natanja den Boeft
Vormgeving	Tekst en Techniek (Frits van den Akker en Jolanda Budding)
Drukwerk	Rodi Rotatiedruk, Diemen
Oplage	26.000 ex.

STICHTING IJOPENER BESTUUR

François Claessens (voorzitter), Sjeng Lamers (penningmeester), Betsy Albers (secretaris), Bert Steinmetz (lid), Lisa Scheerder (redactielid).

VOLGENDE EDITIE

Deadline	22 september
Verspreiding	vanaf 14 oktober

VOORPAGINA

Verkoeling op het Makassarplein
Foto: Marcel de Cnock

CONTACT

Stichting Ijopener	
E-mail	info@ijopener.nl
Website	www.ijopener.nl
Rekeningnr.	NL51 INGB 0006 6548 54

ADVERTEREN

adverteren@ijopener.nl.
Zie pagina 30 voor tarieven.
Overige informatie op www.ijopener.nl.

IJOPENER GEMIST?

Bezorgklachten: bezorging@ijopener.nl. Kijk op pagina 30 voor adressen waar u Ijopener kunt afhalen.

IJOPENER DIGITAAL LEZEN?

Ga naar www.ijopener.nl/archief

Adverteren... ja graag

dat helpt ons om het magazine te kunnen blijven maken

en dat helpt u want het magazine ligt lange tijd in vele woonkamers en op meerdere leestafels in het verspreidingsgebied

adverteren@ijopener.nl

Steun de Ijopener!

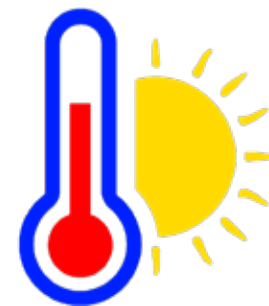
met uw donatie op rekeningnr

NL51 INGB 0006 6548 54

t.n.v. Stichting Ijopener

algemeen nut
beoogde instelling

ANBI

Afkoelen onder hoogspanning

Als het op een zomerse dag zo'n 30°C is, is het in de stad al snel warmer. Maar op veel plekken wordt het dan meteen snikheet. Waar die hete plekken zijn, zoekt IJopener voor je uit. En we zoeken naar de plekken in onze buurt waar je op zulke dagen wat kan afkoelen.

TEKST: LISA SCHEERDER
ILLUSTRATIE: JOSIEN VOGELAAR

Uit eigen ervaring weten we inmiddels dat we steeds meer zomerse en tropische dagen te verhapstukken hebben. Bij een zomerse dag is de temperatuur hoger dan 25°C. Hiervan zijn er gemiddeld 26 per jaar. Een tropische dag is een dag waarop de temperatuur hoger is dan 30°C. Gemiddeld zijn dat er 5 per jaar. In het topwarme jaar 2020 waren er 32 zomerse dagen en 12 tropische dagen. Maar ook het aantal tropische nachten, met een temperatuur boven de 20°C, neemt toe. Deels komt dat door de opwarming van de aarde, maar ook het stedelijke hitte-eiland effect draagt hier aan bij. Steden zijn 's nachts namelijk warmer dan het buitengebied. In de stad is meer asfalt, steen en staal en minder groen. De warmte wordt er beter en langer vastgehouden. Het verschil in temperatuur tussen stad en platteland kan 's nachts oplopen tot wel 8 graden. Die warmere nachten geven de stad extra hittestress. Door de opwarming van de aarde neemt het aantal tropische nachten toe: van nu 1 week per jaar tot 2 à 4 weken per jaar in 2050.

Boom het effectiefst

Overdag kunnen de temperaturen in de stad enorm variëren. Afhankelijk van het materiaal waar de zon op schijnt en de soort schaduw, de mate van verdamping en de luchtstromen in de stad kunnen de temperatuurverschillen tot wel 30 graden oplopen. Hoe lichter gekleurd het materiaal, hoe beter de warmte wordt gereflecteerd terug de atmosfeer in. In de stad wordt vijf keer zoveel zonnestraling en 75% meer warmte in de grond opgenomen dan in landelijk gebied. Van alle vormen van scha-

duw die mogelijk zijn – denk aan schaduw van gebouwen, van bomen, van doeken of parasols – is de schaduw van een volwassen boom met een groot bladerdak het effectiefst. Het levert een daling van de gevoelstemperatuur op tot 21°C. Schaduw maken door doeken over een straat te hangen, is daarna het effectiefst, gevolgd door de schaduw van gebouwen. De minste temperaturdaling levert schaduw van de parasol op.

Verdamping is ook van invloed op de temperatuur; hoe meer er verdampt, hoe meer de temperatuur daalt. Grachten, vaarten, vijvers, maar ook planten en bomen verdampen water. Hoe meer hiervan in de stad, hoe beter. Maar niet altijd. Zo werken grachten en vijvers soms niet verkoelend doordat water daarin langzaam opwarmt. De watertemperatuur kan dan 's nachts hoger worden dan de luchttemperatuur, waardoor de hittestress 's nachts weer toeneemt.

Bomen zijn de effectiefste verkoelers, omdat ze schaduw maken en water verdampen. In de schaduw warmt verhard oppervlak minder op. Schaduw van bomen kan de gevoelstemperatuur met 17 graden verlagen. Door verdamping verlagen bomen die temperatuur nog verder met 4 graden. Planten zijn een stuk minder effectief omdat die niet voor schaduw zorgen. Gras verkoelt alleen als het mals en groen is. In uitgedroogde staat verhoogt het juist de grondtemperatuur.

Warmte op straatniveau

De heetste plekken in de stad zijn wegen, kruispunten en pleinen. Het zwarte asfalt en de klinkers warmen goed op en houden de warmte lang vast. Op een zomerse dag van 30°C wordt het op die plekken wel 16 graden

warmer. In het verspreidingsgebied van de IJopener zijn zo de IJburglaan, Javastraat, Levantkade en het kruispunt bij de ingang van de Piet Heintunnel op een zomerse dag verzengend heet. De Piet Heinkade is het heetst; een brede, donker geasfalteerde weg, daarnaast een spoorlijn, een brede stenen stoep, geen noemenswaardige bomen en hoogbouw die de warmte absorbeert en vasthoudt.

Koele plekken

De bewoners van het Oostelijk Havengebied kunnen op warme dagen het beste met een campingstoeltje naar de middenberm van de Van Eesterenlaan sloffen om daar onder het bladerdak van de platanen lijf en leden te koelen. IJburgers daarentegen beschikken nog niet over bomen waar ze onder kunnen schuilen. Het Diemerpark doet niet aan bomen. Ook moeten ze verre blijven van de sportvelden, want dat zijn ware hitte-eilanden en net zo heet als een flink kruispunt. De enige plek waar het koeler is, is de schaduw die de hoogspanningsleidingen op het Diemerpark werpen.

Zeeburgereilanders hebben het dan stukken makkelijker, daar is nog verkoeling te vinden in Baaibuurt-West. De bewoners van de Indische Buurt hebben het voor één keer het best voor elkaar. Natuurlijk is er het Flevopark, het zwembad, maar veel belangrijker; de buurt heeft veel binnentuinen, pleintjes waar bomen staan met bankjes in de schaduw en ook veel grote bomen op straat. Superkoel die Indische Buurt. <

Wil jij weten hoe warm het in jouw buurt wordt, kijk op: maps.amsterdam.nl/klimaatadaptatie

De buurt koopt het buurthuis

Uniek in het Oostelijk Havengebied: de voorgenomen aankoop van het pand van buurtruimte de Eester door de buurt zelf. Er is heel veel geld voor nodig, maar de kans is groot dat het gaat lukken. Zelfbeheer lijkt de beste garantie om de continuïteit van de Eester veilig te stellen.

TEKST: CORRY ZOLL
FOTO: BJÖRN MARTENS

Met het plan van woonstichting Lieven de Key om het pand van de Eester aan de C. Van Eesterenlaan in de verkoop te zetten, werd duidelijk dat er actie ondernomen moest worden. Actie om te voorkomen dat het pand in handen zou vallen van een niet betrokken investeerder. In dat geval is je positie als huurder namelijk erg kwetsbaar, zolang de vastgoedmarkt zo explosief is. Jos van der Lans, bestuurder van de Eester, zei in Het Parool: 'We halen het eigenlijk van de markt, voor eeuwig. Weg van de beleggers die voor een belangrijk deel verantwoordelijk zijn voor het op hol slaan van de woningmarkt.'

De campagne 'Verrijk de buurt, investeer in de Eester' moet buurtbewoners enthousiast maken om Eester-obligaties te kopen. Met de opbrengst wil de buurtcoöperatie de ruimte van de woonstichting kopen. Voor maar liefst 450.000 euro. Het is een ambitieus plan. Voor het eind van het jaar moet de aankoop een feit zijn, zodat de buurtcoöperatie meteen daarna als nieuwe eigenaar van het pand spijkers met koppen kan slaan.

Obligaties

Een jaar lang nauwgezette voorbereiding heeft geleerd dat aankoop door bewoners een meer dan reële mogelijkheid is. Voor een deel van de benodigde 450.000 euro kan een voordelige lening afgesloten worden bij een vermogensfonds en er is zicht op giften en sponsorgelden.

Maar het grootste deel van het geld zal bijeengebracht moeten worden door van buurtbewoners te lenen via obligaties van 250 euro. Deze obligaties leveren een jaarlijkse rente op van 1,5 en 2 procent (looptijd 5 of 10 jaar).

Het grote aantal positieve reacties op een in de buurt uitgezette enquête over de bereidheid om Eester-obligaties aan te schaffen, geeft goede hoop op het binnenhalen van genoeg geld. Driekwart van de vierhonderd mensen die de enquête hebben ingevuld reageerde positief en enthousiast.

In de lente-editie van de Eesterkrant verwoorden verschillende buurtbewoners hun steun aan het plan. Zo zegt voormalig stadsdeelwethouder Nevin Özütok: 'Wat een goed plan. Ik denk dat het eigenaarschap van de buurt heel belangrijk is.' Een ander zegt: 'Ik heb hier mijn wortels gevonden. En geleerd hoe ik deel kan uitmaken van een land. Dit is de plek waar ik mij verbonden ben gaan voelen met mijn omgeving.' Nog een reactie: 'Ik denk dat er meer mensen in de buurt zijn zoals ik, met een drukke baan, weinig tijd, maar die het wel belangrijk vinden dat de Eester er is en wat ze allemaal doet voor de buurt.'

Kloppend buurthart

Deze reacties onderstrepen nog eens dat de Eester de afgelopen zes jaar uitgegroeid is tot het kloppend hart van het Oostelijk Havengebied, een kraamkamer voor buurtinitiatieven. Een unieke, laagdrempelige plek waar veel buurtbewoners gebruik van maken. De aankoop moet garanderen dat de Eester behou-

den blijft voor de buurt. Zelfbeheer is de beste garantie om de continuïteit veilig te stellen en om samen met bewoners verder te kunnen bouwen aan een sociale, veilige en duurzame buurt.

Deze manier van toe-eigenen van maatschappelijk vastgoed door buurtbewoners is bijzonder voor Nederland, maar niet uniek. In de Cabralstraat in Amsterdam-West is tien jaar geleden in een oude school al buurtproject MidWest gerealiseerd, dat door buurtbewoners wordt beheerd. Bij het Wijkpaleis in Rotterdam (www.wijkpaleis.nl) is, eveneens via een obligatiecampagne, maar liefst 684.500 euro opgehaald. Als dit in Rotterdam kan, is het in Amsterdam ook mogelijk, zo meent men in het Oostelijk Havengebied.

De start van de campagne was in ieder geval spectaculair. Op zondag 1 mei, op de Dag van de Aankoop, marcheerden bewoners van het Oostelijk Havengebied door hun buurt, muzikaal begeleid door de ACCUfanfare. Op een van de ramen van de Eester is de stand van de verkoop van obligaties te volgen. Het streefbedrag op het raam is 254.000 euro. Anderhalve week na de aftrap kon al een bedrag van 100.000 euro worden opgetekend. Het Parool en AT5 hebben aandacht besteed aan de aankoopplannen. Ook Oost-Online volgt de campagne. <

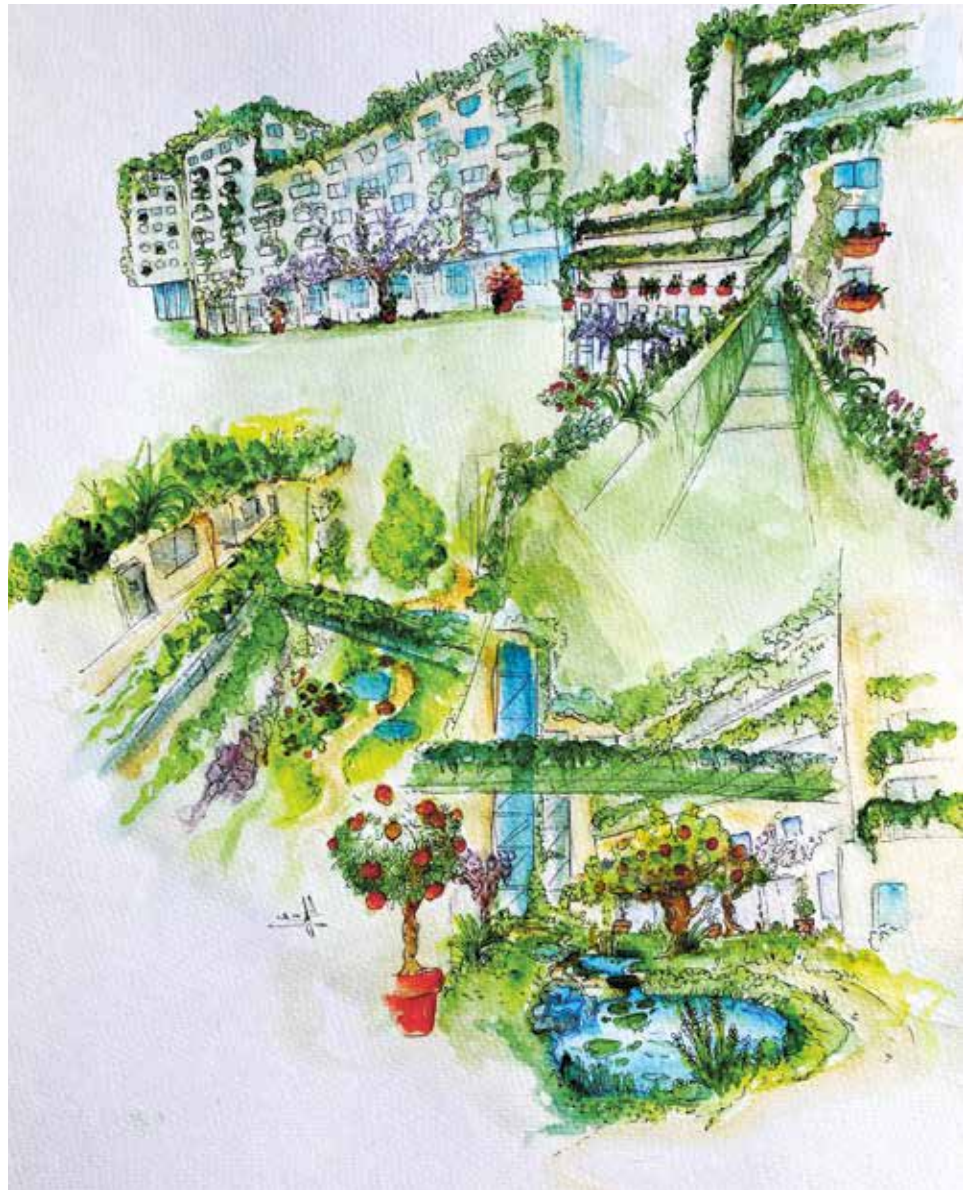
Meer informatie: Buurtcoöperatie de Eester, C. van Eesterenlaan 266.
www.buurtcooperatieohg.nl
aankoop@buurtcooperatieohg.nl

Hete huizen

Wat was ik in 2016 blij met mijn nieuwbouwappartement! Geen tocht, geen lekkages, lage energierekening en riant uitzicht. Maar in de hete zomer kreeg ik de hitte niet uit mijn goed geïsoleerde huis. Het dreef me tot wanhoop en ik droomde van de aanschaf van een pipowagen in de lommerrijke tuin van mijn neef.

TEKST: HANNIE RAAFF
ILLUSTRATIE: AFRA BARENTZ

En ik ben niet de enige. Hete huizen zijn landelijk een probleem, een van de vele gevolgen van de klimaatcrisis. Het gebouw waar ik het over heb heet de Smaragd. In 2016 kreeg het pand de Zuiderkerkprijs voor mooiste nieuwbouwproject van het jaar. Architectenbureau M3H, die het gebouw ontwierp, houdt er zelf kantoor. Kleine moeite dus om bij ze aan te bellen met de vraag: 'Als je vandaag de opdracht kreeg om op dezelfde plek weer een Smaragd te bouwen, wat zou je dan anders doen?'

Architect Machiel Spaan (1966) vindt het een leuke vraag. Maar ook een heel moeilijke. 'In architectenkringen hebben we het er al over dat koelen van huizen belangrijker wordt dan verwarmen. Tien jaar geleden, toen we de Smaragd ontwierpen, hadden we nog niet van die hete zomers, waren we minder bewust van klimaatverandering en waren de bouwkundige regels anders. Je moet als architect ook rekening houden met het budget van de opdrachtgever, in dit geval de Alliantie. Ze wilden een complex met zowel sociale huurwoningen als betaalbare koopwoningen en dan moet het niet te duur worden. Wij hadden in het oorspronkelijke ontwerp geïntegreerde zonwering willen aanbrengen en vloerverwarming die ook kon koelen. Dat paste niet binnen het budget. We hadden ook meer en grotere balkons gewild, maar daar had de schoonheidscommissie bezwaar tegen. In 2010 werd hitte in de wet niet als gebrek beschouwd en dat is het nog steeds niet. Dat is aan het veranderen, mede door uitspraken van de huurcommissie en de rechter. Nog een complicatie naast budget en regels: om-

gevingsfactoren. De stad is te warm, te veel steen en te weinig bomen die schaduw geven.'

Hoe ziet een nieuwe Smaragd eruit?

Machiel geeft aan dat je zo moet bouwen dat je de zon buiten houdt. 'Beton en baksteen, de basis van nieuwbouwprojecten, zijn zware materialen, die langzaam accumuleren. Het warmt dus langzaam op. Maar het houdt (ongewenste) hitte ook lang binnen. Bij de bouw kan geïntegreerde buitenzonwering worden geplaatst. En *triple glas*, dat houdt behalve kou ook hitte tegen. Overigens: binnenzonwering met een aluminium coating voldoet ook vrij goed. De binnentuin van de Smaragd kan veel groener. Met een vijver, en bomen. Het dak zou ik blauw-groen maken: plantjes die warmte tegenhouden en een waterreservoir dat hevige regenbuien kan opvangen. Overigens zorgt deze ondergrond ook voor een hogere capaciteit van zonnepanelen. Het dak zou een overstek krijgen, zodat de appartementen eronder meer schaduw krijgen. De buitenruimtes worden groter met ruimte voor veel groen. Ieder appartement zou koele en warme zones moeten hebben. En er moet *trek* komen van de koele binnentuin naar de straatgevel. In de bestaande situatie lukt dat niet altijd. In die gevallen zou je ook een luikje in de voordeur kunnen maken, met een smeedijzeren hekje, deden ze vroeger ook en dat was best mooi. En vloerverwarming die ook kan koelen.'

Technische oplossingen

Mijn volgende vraag aan Machiel: 'Kunnen we geen voorbeeld nemen aan bouw in warme landen? Daar hebben alle flats centrale airco

die zowel warme als koude lucht verspreidt.' Machiel: 'Dat kunnen we niet zomaar overnemen. We hebben behalve warme zomers nog steeds koude winters en dat maakt het ingewikkeld', is zijn antwoord. 'Bovendien moeten we hitte zoveel mogelijk met natuurlijke middelen oplossen, techniek komt op de tweede plaats. Dat neemt niet weg dat we technische mogelijkheden goed in de gaten moeten houden. We moeten van het gas af. Wellicht wordt dan overgestapt op stadsverwarming. Dan wordt het ook mogelijk om behalve warmte ook koelte te winnen.'

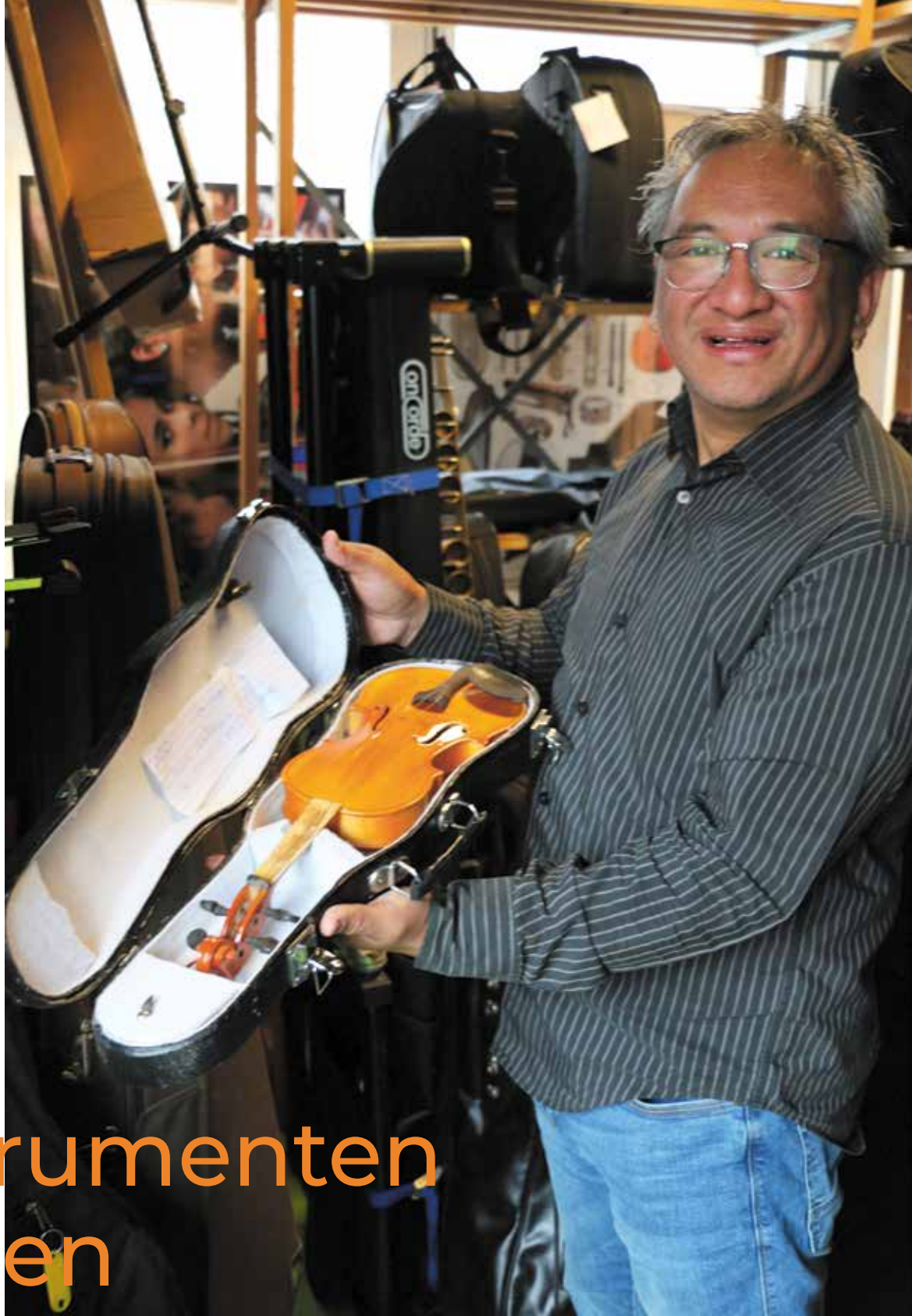
En wie gaat dat betalen?

Een nieuwe Smaragd wordt duurder dan de bestaande Smaragd. Aanpassen van de bestaande bouw is moeilijk en kostbaar. De afgelopen jaren heb ik met de hitte leren omgaan. Aluminium zonwering werkt goed, maar moet je op tijd dichtdoen. Ramen alleen opendoen als het buiten koeler is dan binnen. Een sterke – geluidsarme dus dure – ventilator boven mijn bed en in de huiskamer. En in de toekomst meer planten met irrigatiesysteem. Het zijn dure maatregelen, maar het is mijn eigen huis. En die pipowagen komt er misschien ook wel. Maar hoe zit het met huurders in de sociale sector? Die hebben doorgaans een kleinere beurs en zijn afhankelijk van de verhuurder, veelal een corporatie, om iets tegen de hitte te ondernemen.

!WOON is een organisatie die huurders bijstaat bij klachten over huisvesting, vaak met succes. Jeroen Koster is specialist op het gebied van hete huizen in Amsterdam. Hitteproblemen kun je bij hem melden via 020 6258046 of j.koster@wooninfo.nl. <

Via Leerorkesten krijgen veel leerlingen van basis- en middelbare scholen les in het bespelen van een muziekinstrument. Dat is belangrijk voor hun muzikale en sociale ontwikkeling. Maar hoe komen leerlingen aan een instrument en hoe weten ze wat bij hen past? We bezochten in Amsterdam-Oost het landelijke instrumentendepot en maakten een les mee van het Wijktaalentorkest Indische Buurt.

Muziekinstrumenten voor iedereen

Jeffry Rampen, coördinator instrumentendepot

TEKST: GOOS VAN DER SIJDE
FOTO'S: MARCEL DE CNOCK EN GOOS VAN DER SIJDE

Vlak naast de Nedpho Koepel in de Batjanstraat bevindt zich het instrumentendepot van het Leerorkest. Vanuit het depot vinden jaarlijks honderden muziekinstrumenten hun weg naar leerorkesten en muziekleerlingen in heel Nederland. Wij vroegen ons af hoe het depot aan al die instrumenten komt en wie in aanmerking komt voor een leeninstrument. En wat doen ze met defecte instrumenten?

Jeffry Rampen is coördinator van het depot en zelf ook muzikant. 'Ik speel gitaar, bas en slagwerk. Dat zijn dan wel geen symfonische instrumenten, maar als je affiniteit hebt met muziek en een instrument bespeelt, dan is zo'n instrumentendepot de hemel', vertelt Jeffry enthousiast. 'Je kunt het zo gek niet bedenken of je kunt het hier vinden. Van trompetten en tuba's tot klarinetten, hobo's en fagotten. En snaarinstrumenten, zoals violen, cello's en contrabassen. Naast deze symfonische instrumenten (bedoeld voor het symfonieorkest)

krijgen we ook slagwerk, keyboards, saxofoons en gitaren binnen. Die zijn leuk voor popbands op scholen bijvoorbeeld. De meeste instrumenten zijn gedoneerd door particulieren die niets meer met hun instrument doen en er graag een nieuwe bestemming aan willen geven.'

Jeffry legt uit dat de filosofie van het eerste leerorkest, dat directeur Marco de Souza in 2005 in Amsterdam-Zuidoost heeft opgericht, nog steeds recht overeind staat. Zijn idee was om samenwerking tussen kinderen te stimuleren via het spelen in een orkest waar ieder kind aan kan meedoen. Waarbij elk kind een eigen rol speelt én de verantwoordelijkheid krijgt om gezamenlijk iets moois neer te zetten. Kinderen mogen zelf het instrument kiezen dat ze willen bespelen.

Depot met drie ateliers

'Gedoneerde instrumenten moet je altijd nakijken of ze nog speelbaar zijn', vertelt Jeffry. 'En muziekinstrumenten hebben onderhoud nodig. Het eerste leerorkest had dan ook meteen een werkplaats, maar die was al gauw te

klein.' In 2014 verhuisde het depot naar de Batjanstraat. 'Er ontstond een instrumentendepot met daarnaast drie werkplaatsen, één voor koper-, één voor strijk- en één voor houtblaasinstrumenten.'

Per werkplaats coördineert een werkmeester het werk van de 35 vrijwilligers. Dat zijn niet allemaal deskundigen. Jeffry: 'Onze filosofie is dat iedereen iets kan. En dat je ook al doende bij kunt leren. Zeker als je gemotiveerd bent, kun je veel plezier beleven aan het repareren van instrumenten en het samenwerken met collega-vrijwilligers. We hebben nog steeds vrijwilligers van het eerste uur hier werken, zo gegrepen zijn ze door het werk.'

We maken een rondje in het depot en beginnen bij Depot Inkomend. Jeffry haalt enkele instrumenten uit de koffers. 'Donateurs doen er vaak briefjes bij, bijvoorbeeld met "veel plezier ermee". Mensen vinden het echt leuk dat hun oude instrument een nieuwe bestemming krijgt. Bij binnenkomst krijgt elk instrument een uniek nummer zodat we precies kunnen nagaan waar het zich in het depot bevindt. Daarna gaat het naar een van de drie ateliers

waar het wordt nagekeken. Daar wordt het schoongemaakt, eventueel gerepareerd maar soms ook afgekeurd als het echt niet meer goed speelbaar is te krijgen.'

Wat zijn de meest voorkomende problemen? 'Dat is bij elke instrumentencategorie weer anders', vertelt Jeffry. 'Bij het koper zoals trompetten en bugels zijn het vaak de ventielen die niet meer soepel lopen en gesmeerd moeten worden. Bij trombones en tuba's is er nogal eens wat verbogen.'

Meubelmakers aan de slag

Het Instrumentendepot doet ook het onderhoud van de uitgeleende instrumenten. Jeffry: 'Soms vraag je je af, hoe krijgen ze dit kapot, wat hebben ze ermee gedaan? Hoe kun je de kelk van een trompet veranderen in een soort wokkel? Gelukkig komt zoiets zelden voor, maar bij zo'n geval hoop je dat de leerling ervan geleerd heeft en in de toekomst voorzichtig met zo'n instrument omgaat.'

Cello's en contrabassen willen nog wel eens vallen waardoor de hals kan afbreken. Ook de kam waarop de snaren staan is een gevoelig onderdeel. In het strijkinstrumentenatelier is dat allemaal prima te repareren. We ontmoeten er de vrijwilligers Sjef en Maurice. Ze spelen geen viool of cello, maar ze hebben veel plezier in het repareren ervan. Sjef: 'Ik ben

meubelmaker van origine dus ik weet hoe ik hout moet bewerken. Bij het opzetten en spannen van de snaren gebruiken we een digitaal stemapparaat, maar ik kan niet beoordelen of hij goed klinkt en lekker speelt. Dat vragen we aan onze werkmeesters, die met verschillende instrumenten ervaring hebben. En soms ook aan een muzikant, bijvoorbeeld iemand van het Nederlands Philharmonisch Orkest hier om de hoek.'

Klarinet, hobo, fagot en fluit zijn belangrijke houtblaasinstrumenten voor wijktalementorkest en leerorkesten. Het onderhoud daarvan is nogal priegelwerk. Bij een hobo of klarinet bijvoorbeeld moeten de viltjes op de kleppen om de zoveel tijd worden vervangen. En dan moet je de kleppen eraf halen. Om het instrument daarna weer in elkaar te zetten is een heel secuur werkje. Vooral ook omdat veel kleppen met elkaar in verbinding staan. 'Dat chirurgieënwerk moet je echt liggen', vertelt Jeffry, 'maar het is dankbaar werk als het af is en het instrument weer lekker speelt.'

Snuffelinstrumenten

De instrumenten gaan op aanvraag naar Leerorkesten in het hele land, of naar individuele leerlingen die zich aan hebben gemeld via twee jeugdfondsen. Het gaat daarbij vooral om leerlingen uit gezinnen met een

krappe beurs of die niet zo makkelijk toekomen aan het maken van muziek of oefenen op een instrument dat nieuw vaak veel te duur is.

Jeffry: 'Leerlingen beginnen meestal vanaf groep vijf. Ze krijgen 'snuffelinstrumenten', gewoon om uit te proberen wat ze leuk vinden. Soms switchen ze na een jaar naar een ander instrument. Sommigen zijn niet te stoppen en hebben talent. Die kinderen komen dan in aanmerking voor bruikleeninstrumenten van betere kwaliteit.'

Het Instrumentendepot is uniek in Nederland. Jeffry: 'We hebben alles zelf uit moeten vinden en er structuur in aangebracht. Maar flexibel zijn is ook belangrijk. Denk bijvoorbeeld aan de nieuwe toestroom van vluchtelingen. Nu al komen er aanvragen binnen van vluchtelingen die huis en haard hebben moeten verlaten en hun muziekinstrument niet hebben kunnen meenemen. We zijn nu bezig om te kijken hoe we ze kunnen helpen, want het aantal aanvragen uit die hoek zal zeker toenemen.'

Een muziekinstrument doneren? Raadpleeg de lijst van benodigde instrumenten op www.leerorkest.nl/instrument-schenken Heb je vragen? Bel met het Instrumentendepot (020 3032821) tussen 10-16 uur op werkdagen.

Wijktalementorkest Indische Buurt

In een aantal buurten in Amsterdam zijn Wijktalementorkesten opgericht. Wij namen een kijkje bij het orkest in de Indische Buurt. Het is hard aan het oefenen voor de uitvoering op 17 juni van het Groot Leerorkest in het Concertgebouw, waar Leerorkesten uit heel Nederland samen met het Philharmonisch Orkest vieren dat het eerste Leerorkest in 2005 werd opgericht. Ze spelen onder meer de symfonie nr. 9 van Beethoven, de Hongaarse Dans nr. 5 van Brahms en de Leerorkest Blues. We praten met drie leerlingen die meedoen in het Wijktalementorkest Indische Buurt en hun instrument in bruikleen hebben via het Instrumentendepot.

Wil je ook meedoen met het Wijktalementorkest: www.leerorkest.nl/indische-buurt

Nazareth strijkt de cello

Nazareth (13)

School: 1e klas, Montessori Lyceum Oost

'Ik vind het geluid van de cello heel mooi, vooral de lage tonen. En het is leuk om samen met anderen te spelen in een orkest. We hebben nog drie andere cello's in het wijkorkest.'

Margot blaast de klarinet

Margot (11)

School: groep 7, Kunstmagneetschool De Kraal

'Ik heb eerst slagwerk en trompet gedaan, maar vond klarinet mooi klinken en wou er meer van weten. Ik speel nu op een oude Selmer-klarinet met een warm geluid. Het orkest vind ik leuk omdat je dan meer klanken bij elkaar hoort komen.'

Kick speelt op contrabas

Kick (10)

School: groep 7, Indische Buurt School

'Je kan er op strijken met een strijkstok, maar ook plukken en dan klinkt het lekker swingend. Hij kan ook heel laag.'

AMSTERDAM PRINT SERVICE

THE PHOTO FACTORY

professionals in print

**Vader wordt
superblij
deze Vaderdag**

**Met de mooiste tekening,
foto of leuke tekst is jouw
superkado in 2 dagen klaar!**

U vindt ons vlak bij winkelcentrum Brazilië,
bereikbaar met tram 26, gratis parkeren onder de AH.
C. van Eesterenlaan 15, Amsterdam, 020 - 419 7200
www.thephotofactory.nl, winkel@thephotofactory.nl

bevoegd docent geeft
gitaarles
- alle leeftijden
- alle stijlen
- klassiek en elektrisch

KNSM-Laan 768
bel voor info
06 24 12 48 85

de **pianotemmer**
stemmen onderhoud reparatie restauratie

HANS KRAMER | +31 (0)6 40 06 69 37 | KNSM LAAN 756E

SINDS 1991 | WWW.PIANOTEMMER.NL

Groot voor jonge mensen.nl
therapeutische coaching voor kinderen,
jongeren en ouderbegeleiding

**Samen voorkomen dat
problemen van nu
problemen van later worden**

Explosief

TEKST EN FOTO: SIMONE SLOTBOOM

Het is zaterdagavond. Kwart voor drie. Ik lig in bed, maar ben nog wakker. Ik luister naar een rustgevende meditatie om in slaap te vallen. Opeens hoor ik een vreemd geluid. Kort, maar hevig. Doordringend. Een harde klap, een knal of was het meer een plof? Ik weet het niet precies. Ik kan het niet plaatsen. Ik heb een onheimisch gevoel. Onrustig. Angstig zelfs. Er is iets niet oké. De meditatieve staat is in één klap weg. Letterlijk.

Vanuit mijn bed kan ik de KNSM-laan zien. Ik trek het gordijn opzij, maar op straat is het stil. Ik blijf kijken want het gevoel dat er iets goed mis is, blijft. Slapen kan ik pas als ik weet dat alles in orde is.

Ik hoor sirenes aankomen. Brandweer. Maar daar blijft het niet bij. Politie, ambulances, GGD en nog een brandweerauto. Sommige rijden door, andere blijven net uit het zicht staan, op de hoek van het gebouw. De gekleurde zwaailichten knipperen via de spiegellende winkelruiten aan de overkant mijn slaapkamerraam in.

Ik check de 112-meldingen online. Het is op de Levantkade. Een explosie op de gang in ons appartementencomplex. De oorzaak is onbekend. Of er slachtoffers zijn ook. Een veelheid aan mogelijke scenario's schiet door mijn hoofd. Een geëscaleerde situatie met de jongeren die graag feesten in ons pand?

Een uit de hand gelopen drugsdeal? Een wietplantage? Of gewoon een gaslek? Opties genoeg in ons levendige gebouw. Niet weten wat er aan de hand is, veroorzaakt onrust. Niet kunnen inschatten of het veilig is of niet. Een primitieve fysieke reactie. Mijn lichaam is klaar om te vechten, vluchten of bevriezen. Terwijl ik gewoon in bed lig en buiten alle hulpinstanties hard werken om de crisis op te lossen. Welke dat ook is. Toch blijft mijn lijf in stressmodus. Stand-

je gevaar. Adrenaline. Pas als de hulpverleners vertrekken en de dreigend knipperende lichten meenemen op hun weg de nacht in, keert de rust in mij weer terug. Al blijft een alarmpje in mijn achterhoofd aan. Op stand-by.

Best heftig hoe fysiek de reactie op dreiging is. En hoe lastig uit te zetten zonder een 'het is weer veilig'-signaal. Ik denk aan de familie van mijn Oekraïense buurvrouw die al maanden in een schuilkelder leeft. Al is 'leeft' het verkeerde woord. 'Overleeft' is het feitelijk. Dag in, dag uit. Voor hen komt er geen groen licht. Zelfs geen pauze. Zij leven voortdurend onder extreme

stress. Niet aflatende zorg over hun veiligheid. Die van hun kinderen, hun familie, hun vrienden. En als het ooit stopt, waar keren ze dan naar terug? Hun spullen, hun huizen, hun stad, hun land: het is verwoest. Heel hun leven is ontploft.

Je veilig weten in je huis. In je stad. In je land. Hoe belangrijk is dat. En hoe vanzelfsprekend. Zo vanzelfsprekend dat we er niet bij stilstaan dat het ineens kan veranderen. Zo heb je alles en zo heb je niets meer. Ben je een vluchteling in een ander land, afhankelijk van liefdadigheid. Of vecht je voor je land. Een gewone burger die soldaatje speelt. In het echt. Een dokter, cassière, verzekeringsagent of tuinman. Met een geweer of een molotovcocktail. Of je zit te wachten. In een kelder. Wachten tot het signaal komt. Een teken dat de dreiging voorbij is. De rust weer terug. Het moment waarop de schade opgemaakt kan worden. Het herstel beginnen. De wederopbouw. Voor zover de schade niet permanent is. De prachtige gebouwen die ik ooit nog wilde bezoeken: ze zijn er niet meer. Mijn vriendin is ook dezelfde niet meer. De dagelijkse stroom van gruwelijke beelden uit haar thuisland veranderen haar. Permanent. De continue angst voor haar geliefden. Ik zie het in haar ogen. Ze zegt het niet, maar ik zie het. Er is iets kapotgegaan in haar.

Hoe strijdlustig en hoopvol ze ook praat. Hoe flink ze ook is. En hoe dapper haar familie ook stand houdt.

Als ik over de Levantkade loop, zie ik dat de schade aan het appartement hersteld wordt. Over de toedracht is nog weinig bekend. Er zoekt iets rond over een afrekening in de criminele sfeer. Maar of dat waar is? Het officiële nieuws blijft ongewijzigd: één vrouw is met brandwonden naar het ziekenhuis gebracht. Na sporenonderzoek heeft de

politie de zaak in behandeling genomen. In de media zijn er geen updates. Het nieuwtje lijkt er vanaf. Het leven gaat door. Al geldt dat niet voor de betrokkenen. Voor hen breekt een tijd van herstel aan. Voor de gewonde buurvrouw bid ik dat de schade in alle opzichten te herstellen valt. Materieel én immaterieel.

Voor mijn andere buurvrouw bid ik ook. Voor vrede in haar geboorteland Oekraïne. Laten we dat blijven doen. Ook al gaat het leven hier gewoon door, dáár blijft het explosief. Laten we blijven steunen en helpen. Materieel én immaterieel. Zodat overleven weer leven wordt. <

Hittestress bij hond en baasje

Niet alleen mensen kunnen onder de hitte in de grote stad lijden, ook honden. Sinds corona zijn er heel wat nieuwe hondenbaasjes bij gekomen. Wat zijn de coolste adviezen voor hond en baasje om de zomer goed door te komen?

TEKST: TINEKE KALK
ILLUSTRATIE: JOSIEN VOGELAAR

Ooit was ik hondenbezitter, in een tijd van verregende zomers, antiautoritaire baasjes en daardoor dito honden – ‘sorry, hij houdt niet zo van luisteren’. Een tijd waarin het woord poepzakje niet in het woordenboek voorkwam noch hittestress. Ooit een hond zien zweten? Nee, zij raken hun warmte kwijt via hun tong door te hijgen, en in mindere mate via hun voetsoeltjes. Wel hebben ze, net als mensen, bij overgewicht extra last van warm weer.

Op de hittekaart die Het Parool zo'n twee jaar geleden publiceerde, sprong het Oostelijk Havengebied er als roodgloeiend uit: een gebied met veel steen en water en nauwelijks beschutting van bomen. Dus maar eens vragen waar baasje Herman op snikhete dagen zijn Yoda, van een Noors ras, uitlaat. Hij wijkt dan uit naar de koele noordkant van het Java- of KNSM- eiland. De rest van de dag is zijn schaduwrijke balkon Yoda's hangplek.

In het tegen de zon weinig beschutting gevende Diemerpark, op IJburg, kom ik Margriet tegen met Appie, een grote Zwitserse herder met een dikke vacht. Margriet: ‘Hitteshock? Ja, dat is best iets waar je, zeker bij jonge honden, rekening mee moet houden.’ En ze vertelt hoe het, toen Appie nog een puppy was en zijzelf een onervaren hondenbezitter, bijna mis ging:

‘Appie houdt erg van achter een balletje aan rennen. Ik had toen nog niet zo goed door dat hij wel blijft rennen als je een balletje gooit. Maar die warme zomerdag toen we eindelijk de schaduw opzochten, zeeg hij als een pudding in elkaar en kwam in eerste instantie niet meer overeind.’

Een hitteshock kan bij honden leiden tot orgaanfalen met de dood tot gevolg. Signalen zijn hijgen, kwijlen en nauwelijks meer vooruitkomen. Een emmer koud water over de hond gooien is uit den boze. Beter is de hond te besprenkelen met koel, maar niet te koud water. En bega niet de fout om hem te veel water te laten drinken: daardoor wordt de maag een soort ballon en kan de hond alsnog doodgaan aan, zoals dat officieel heet, een maagtorsie.

Dat er sinds corona veel nieuwe hondenbezitters bij zijn gekomen, merkt Manuela van Pet's Place aan de omzet in hondenartikelen. Voor de gevoelige hondenpootjes, die last hebben van het hete asfalt, raadt ze bijenwas of vaseline aan. Voor buiten is er een verkoelend vest dat de hondenborst heerlijk koel houdt en voor binnen is er de hondenkoelmat die voorzien is van cooling gel. En dan is er natuurlijk de drinkbak waarin het water koel blijft dankzij een koelelement. Wie een tuin heeft, kan zich natuurlijk nog altijd een speciaal hondenzwembad aanschaffen.

Maar niet iedere hond is gediend van deze attributen. Scot van hondenbezitter Hester wei-

gert op een hondenkoelmat te zitten. Hester heeft haar Scot in coronatijd gekregen, maar stond al eerder op een wachtlijst. Toen ze op vakantie ging heeft ze wel expres Bretagne als bestemming uitgekozen; daar wordt het niet zo heet. En uiteraard heeft ze erg goed op de temperatuur in de auto gelet. Een van de grootste gevaren op warme dagen is namelijk, dat de temperatuur daarin snel oploopt. Natuurlijk zou ze er nooit over piekeren om Scot in de auto achter te laten. Bij 21°C buiten kan de temperatuur in een gesloten auto al na tien minuten een voor honden dodelijke hoogte bereiken.

De honden van Hester en Margriet zijn eigenlijk een soort ‘winterhonden’: ze komen niet voor niets uit noordelijke streken, kijk naar hun dikke vacht. Ze merken dat Scot en Appie zich in de zomer minder happy voelen dan in de winter.

Bestaan er dan ook ‘zomerhonden’? Poedels bijvoorbeeld, die veel minder haar hebben? Juist voor hen en soortgelijke honden bestaat er hondenzonnecrème. Ze kunnen namelijk verbranden op hete dagen. Ook honden met licht haar en een bleke huid zijn kwetsbaar. Zelfs de neus en oren van Scot en Appie lopen, volgens de fabrikant, gevaar!

Een ding is deze voormalige hondenbezitter duidelijk geworden: het allerbelangrijkste is dat baasje en hond deze zomer hun gezond verstand gebruiken en het hoofd koel houden! <

Adriana Grigic laat het rooster zien aan nieuwe studenten

Van diploma naar werk

Dappere moeders, jonge statushouders en arbeidsmigranten uit alle mogelijke landen krijgen in de Meevaart persoonlijke begeleiding om een opleiding te voltooien. Zo kunnen ze hun doel bereiken: betaald werk vinden.

TEKST: INNA VAN DEN HOGEN
FOTO'S: BJÖRN MARTENS

Slas is nu 34 jaar, komt uit Eritrea en is moeder van drie kinderen. Zelf groeide ze op in een groot gezin. Ze had een fijne schooltijd. Vijf jaar geleden kwam ze aan in Nederland, na een lange en vreselijke periode van vluchten. Ze vertelt dat ze erg graag wil werken. Het betekent voor haar dat ze haar eigen geld kan verdienen en met mensen in contact komen. 'Het zal mijn leven verbeteren', zegt ze.

Via een kennis kwam Slas terecht bij de Meevaart, het buurtcentrum in de Balistraat. Daar volgde ze het afgelopen jaar een intensieve opleiding MBO1 voor facilitair assistent. Ze wil nog een jaar naar school om dan in de zorg werk te kunnen vinden. Liefst in de zorg voor ouderen of kinderen.

De Meevaart

Opleidingen bij de Meevaart staan open voor inwoners van Amsterdam-Oost. De formule die de Meevaart hanteert, is als volgt: al het onderwijs vindt plaats in het gebouw. Naast hun reguliere ROC-opleiding krijgen

de leerlingen wekelijks extra begeleiding in taal en digitale vaardigheden. Verder lopen ze met elkaar twee dagen per week stage in het buurtcentrum. De vaste taken zoals bardienst, koken, schoonmaken, mensen ontvangen en wegwijs maken, staan iedere dag tijdens de ochtendbespreking op de agenda. Iedere stagiaire krijgt de kans zich in die taken te bekwamen. Alles wat je doet wordt met je besproken. Lunchen doen ze gezamenlijk. De stage levert 'makkies' op, kortingsbonnen die geldig zijn in een aantal winkels in de Indische buurt.

Op mijn vraag waarom voor deze formule is gekozen, antwoordt Adriana Grigic, de coördinator van de opleiding: 'Toen ik zelf als vluchteling uit Bosnië uiteindelijk in Nederland belandde, wilde ik graag iets gaan doen. De taal was natuurlijk een barrière, en bovendien gelden de diploma's uit je land van herkomst hier niet. Via allerlei omwegen, vooral door actief bezig te gaan met vrijwilligerswerk, kon ik in september 2015 een opleiding gaan volgen bij het ROC.'

'Er waren daar zeven studenten uit andere landen', vertelt Adriana verder, 'we waren allemaal ouder dan de rest, die jong was

en van oorsprong Nederlands. Het tempo van de lessen was hoog en de taal was voor onze groep vaak moeilijk te volgen. Jammer genoeg was er weinig aandacht voor de statushouders die daar ook zaten en een andere achtergrond hadden. Het gevolg was dat iedereen van die groep afhaakte, behalve ik. Ik zette door.'

Nieuwe start

Jack, geboren in Zuid-Afrika, heeft jaren in de machinebouw gewerkt. Ook in Nederland, waar hij sinds negen jaar woont, nu met zijn jonge gezin in IJburg. Hij kreeg een burn-out en ontdekte dat hij veel liever met mensen zou willen werken. Maar hoe zou hij dat kunnen aanpakken: bruine huid, buitenlander van oorsprong, dus geen Nederlandse diploma's, spreekt de taal maar ook weer niet vlekkeloos. Omdat hij nergens een stageplek kon vinden, koos hij voor de MBO1 opleiding in de Meevaart. Inhoudelijk simpel voor hem, maar toch heel waardevol, een veilige plek waar hij het afgelopen jaar erachter kwam wat hij nou echt verder wilde gaan doen met zijn werk. 'Hier kijken ze echt goed naar je', vertelt hij. 'Leef je maar eens in: onze gemid-

delde cursist is al jong, soms als tiener, naar Nederland gevlucht, en vanaf je achttiende mocht je niets, niet werken, geen stage lopen. Alleen maar wachten op je papiertje. Sommigen zijn al twintig jaar in Nederland. Deze vrouwen hebben nog nooit in een organisatie meegewerkt. Dat kennen ze niet. Ze weten ook niet wat leren is. En met al die dingen moet je ze op de juiste manier helpen.'

Het is voor de – vooral Afrikaanse – moeders een grote opgave om het Nederlands redelijk te leren beheersen. 'De Meevaart had het afgelopen jaar grote moeite om een taaldocent te vinden die deze uitdaging wilde oppakken, maar het is gelukt.' Jack vertelt verder: 'Al snel bleek dat mijn taalniveau veel hoger was dan dat van de anderen. Toen is mij gevraagd of ik een huiswerkgroep wilde gaan leiden. Dan konden we samen herhalen wat er in de taalles was geoefend en zo extra aandacht geven aan de leerlingen.' Dat deed hij graag. En de huiswerkgroep liep ook goed. Jack: 'Ik ga het opnieuw doen in het komende jaar.' Daarnaast gaat hij een opleiding van twee jaar volgen om te kunnen instromen op de Hogeschool voor de opleiding Oefentherapie. Zo gaat hij in de toekomst mensen ondersteunen met bewegingsoefeningen.

Docent Jan Robert Wanschers legt uit dat er meer leerlingen zijn met een goede opleiding in het land van herkomst. Hij heeft een juriste in de klas gehad en een leraar aardrijkskunde. 'We raden hun aan om toch eerst een jaar de basiscursus te volgen. We kunnen dan heel veel individuele aandacht geven aan het goed leren van de taal. In alles wat we doen zit taal. Zo beginnen we de les met het praten over het (jeugd)journaal. Een heel goede oefening in luisteren naar goed gesproken Nederlands. Daarnaast laten we hen wennen aan de manier van leren. Meestal hebben ze op een hiërarchische manier les gehad: de docent staat voor de klas en geeft de lesstof door. Ik sta liever niet voor een groep maar loop rond.' Hij laat een lijst zien met leervaardigheden: samenwerken staat bovenaan. 'Van elkaar leren, vragen stellen, dat zijn juist dingen die wij stimuleren.' En, vervolgt Jan Robert: 'Na het eerste jaar kan iedereen een goede keuze maken: aan de slag gaan of inschrijven voor een vervolgopleiding, soms op een veel hoger niveau. Maar dan heeft het ook echt een kans van slagen.'

Cursisten met verhalen

Sinds vijf jaar organiseert de Meevaart MBO1 en 2 opleidingen, waarbij extra aandacht is voor de cursisten. De meeste cursisten zijn vrouw en moeder, en ouder dan 27 jaar. Ze hebben allemaal vreselijk veel meegemaakt in hun land van herkomst, zoals Eritrea, Angola, Syrië en Afghanistan. Zoals N. die uit Angola komt en eerst moest vluchten naar haar oma in de Congo omdat haar vader in eigen land een politiek omstreden figuur was. Zij was veertien en alleen toen ze in Nederland kwam. Na jaren van een marginaal bestaan krijgt ze nu een kans om een diploma te halen en werk te vinden.

Adrijana: 'Je moet je kunnen verplaatsen in deze doelgroep en beseffen wat ze allemaal hebben meegemaakt. Ik heb zelf ook veel meegemaakt.' Maar ook later in hun leven hebben deze vrouwen het niet makkelijk. Ze hebben soms te maken gehad met geweld, met scheidingen. Sommige zijn in de schul-

Lesmateriaal bekijken tijdens de informatiemiddag

den geraakt. De regels van de overheid veroorzaken soms schulden. Als je niet slaagt voor je examen inburgering, moet je de kosten achteraf zelf betalen. 'Toch gaat de mens stug door, we lachen en steunen elkaar tijdens de lessen. Maar eronder schuilen dramatische verhalen, waar ze liever niet over praten', zegt Jack.

Maatwerk

Roy Dhoeman is hoofdcoördinator bij de Meevaart en zeer betrokken bij de cursisten: 'Het is een hele kunst om steeds de juiste gaatjes te vinden bij de gemeente, om dit leertraject te laten slagen.'

Aan de ene kant helpt de gemeente mee. De cursisten kunnen onder bepaalde voorwaarden een laptop krijgen. Aan de andere kant zijn niet alle klantmanagers van de leerlingen positief over de cursus. Een klantmanager

houdt toezicht op de uitkering en alles wat niet is toegestaan. Sommige managers willen alleen maar meewerken als hun klanten meteen aan het werk gaan. Ze zeggen doodleuk tegen iemand die een cursus wil gaan doen: 'Jij bent te dom voor een opleiding'.'

Bijna alle leerlingen zitten al heel lang in de bijstand. De regel van de gemeente is dat iemand in de bijstand een half jaar een opleiding mag doen met behoud van uitkering. Het kost per leerling veel tijd en moeite om toestemming te krijgen voor de extra tijd die een MBO-opleiding nu eenmaal kost. Het vraagt dus heel wat van de medewerkers van de Meevaart en de docenten van deze MBO-opleiding om vol te houden. Ze geven niet op, want er zijn al heel veel blije leerlingen die met een diploma vanuit het buurtcentrum de wereld zijn ingestapt. Daar doen ze het voor. <

Het Amsterdams Gouwe Ouwe Koor

kan nog een paar nieuwe leden gebruiken. Wij repeteren elke donderdagavond in de Swiftkantine aan de Plantage Parklaan. Kom voor de zomervakantie nog sfeerproeven.

Zie ook: agok.nl

HairReset Amsterdam

Last van:

- een jeukende hoofdhuid?
- een geïrriteerde hoofdhuid?
- haaruitval?
- kale plekken?
- roos?
- schilfers?
- alopecia androgenetica?
- alopecia areata?

Maak een afspraak voor een consult

Levantplein 68 - KNSM-eiland

020-419 32 26

www.hairreset-amsterdam.nl

Tatiana Pomuran

Bruggen bouwen met de zonnebloemen van Van Gogh

In navolging van de eerdere rubriek waarin IJopener Amsterdammers sprak die zich inzetten voor Oekraïne spreken we met Tatiana Pomuran (37), die nu acht jaar met haar man en twee zoons in Amsterdam woont.

TEKST: RUBEN CARDOL
FOTO: TATIANA POMURAN

Nog geen vijf maanden nadat Tatiana haar eerste stappen in Amsterdam zet, start zij een eigen bedrijf. Voor bedrijven uit GOS-landen, zoals Oekraïne, Georgië, Rusland en Kazachstan, organiseert zij jarenlang de omljsting van zakelijke reizen en congressen in de Benelux. Met een groep reisleiders biedt ze bezoekers een kijkje in de Nederlandse cultuur die verder gaat dan een boottocht door de grachten of een bezoek aan de Keukenhof. Tijdens de programma's worden bijvoorbeeld de Waddeneilanden, Rotterdam en Nederlandse kastelen in het buitengebied bezocht.

Door corona valt in maart 2020 het hele bedrijf in één klap stil. Vanaf de zomer van 2021 trekt het weer aan, maar de Russische invasie van Oekraïne verandert alles. Niet alleen werk, maar haar hele wereld lijkt in te storten. 'Vanaf de eerste dag van de oorlog begreep ik dat ik iets moest doen. Ik kreeg heel veel telefoontjes. Mensen die wilden vluchten, maar geen idee hadden waar naartoe. In de eerste weken hebben we zeven mensen in huis opgevangen. Op dit moment verblijft alleen het nichtje van mijn man nog bij ons thuis.'

Tatiana vertelt dat ze een bepaalde radeloosheid ziet bij de mensen die aankomen in Nederland. 'Voor sommigen is dit zelfs de eerste keer dat ze in West-Europa zijn. Ze zijn hals-overkop gevlucht. Vaak trekken ze direct in bij familie, gastgezinnen of vrijgemaakte verblijfplaatsen zoals het WOW-hostel in Amsterdam-West.' Doordat Oekraïners vrij mogen reizen in de Europese Unie, slaan ze de weg

via instanties over. Ze zijn vrij om te reizen en werken, maar dat betekent ook zelf je weg vinden in een onbekende omgeving. 'Het is enorm stressvol. Er is natuurlijk verdriet, en dat moet je een plek geven in een volslagen nieuwe wereld. Toen dacht ik aan de excursies, en dat dit een mooie manier kon zijn om iets te betekenen. Een brug slaan tussen Nederland en Oekraïne, door mensen in hun eigen taal een

'Vanaf de eerste dag van de oorlog begreep ik dat ik iets moest doen'

nieuw land te laten zien.'

Tatiana besluit samen met haar vaste reisleiders gratis excursies te organiseren. Het enthousiasme is enorm. 'Voor de eerste excursie waren er direct veertig aanmeldingen, terwijl in Amsterdam de maximale groepsgrootte voor excursies eigenlijk vijftien is.' Tatiana benadert partners met wie ze voorheen zakelijk contact had. Naast wandelingen door het centrum, langs Artis en het Joods kwartier kunnen hierdoor ook het Rijks en het Van Gogh Museum worden bezocht. In samenwerking met de gemeente organiseert ze daarnaast twee concerten op de Dam.

'Ik weet nog zo goed dat gevoel. Als ze aankomen zijn mensen nog zo overstuur, vol emotie. En na de excursie, hun gezichten. Voor het eerst zag ik weer een glimlach. Tenminste voor twee uur vergeten ze de verschrikkingen.' Tatiana legt uit dat de excursies in het teken staan van kennismaking met Nederland. 'Een schilderij van Van Gogh of Rembrandt is niet alleen mooi, je kan die beelden ook gebruiken

om iets te vertellen over de tradities en gebruiken van Nederland.'

De excursies zijn voor Tatiana de eerste stap naar een officieus project #DobroDiy. 'Door het effect van die excursies zag ik dat de mensen behoefte hebben aan herkenbaarheid – een gemeenschap.' Vanuit heel Amsterdam, Diemen en Amstelveen komen we nu twee middagen per week samen in een buurthuis in Amsterdam-West.' Tatiana legt uit dat het een plek is waar mensen zelf lunch kunnen bereiden, die zij verzorgt. Behalve een welkome extra maaltijd is het ook een plek om nieuwtjes te delen en koffie te drinken.

Het werk van Tatiana heeft door de oorlog een andere wending genomen. Inmiddels heeft ze zitting in de Klankbordgroep Vluchtelingen van de gemeente. Haar oorspronkelijke werkzaamheden liggen grotendeels stil. Voor twee grote Oekraïense bedrijven verzorgt zij nog eens per kwartaal de organisatie van een terugkerende zakelijk bijeenkomst in Nederland.

'De focus van ons project DobroDiy ligt nu op het informatiecentrum en het samenbrengen van de allerkleinste Oekraïners. Het is heel fijn voor de kinderen om te kunnen spelen in hun eigen taal. We hebben een speelruimte met speelgoed en knutselspullen waar ze nieuwe vriendjes kunnen maken.' Tatiana vertelt dat ze zich ook volledig op dit project heeft gestort om zichzelf overeind te houden. 'Door dit werk red ik mezelf. Ik vind het heel moeilijk om nieuws en foto's van deze oorlog te zien, dan sterf ik. Daar ben ik heel erg gevoelig voor. Door druk bezig te zijn, heb ik minder tijd om er over na te denken. Dus ik doe dit ook een beetje om mezelf te helpen.' <

SAMENSTELLING: CORY ZOLL

Workshop Buurtsportleider

In het najaar (september-oktober) organiseert het Leefstijlnetwerk Fit in Oost de workshop Buurtsportleider. Hier leer je praktische lesgeefvaardigheden om volwassenen en senioren op hun eigen niveau te begeleiden tijdens een beweegactiviteit. Een ervaren docent leert je de basis van les- en leidinggeven, de opbouw van een les en welke beweegvormen je kunt gebruiken. Op die manier kun je ontdekken of het lesgeven iets voor jou is.

Aan deelname zijn geen kosten verbonden. Wel wordt als tegenprestatie 10 uur vrijwillige inzet bij sportevenementen of -bijeenkomsten in Amsterdam-Oost gevraagd.

Mail voor informatie of aanmelden naar info@fitinoost.nl of bel met sportmakelaar Milou van der Hoorn via **06 38735820**. <

Open Groen Dag 2022

Op zondag 19 juni openen veel groene plekken in en rond Amsterdam en Almere hun deuren voor het grote publiek tijdens de Open Groen Dag 2022. Een dag om eropuit te trekken, met fiets- en wandeltochten, excursies, workshops en kinderactiviteiten. In Amsterdam doen onder andere het Diemberbos, Anna's Tuin en Ruigte, de Verbroederij, Jeugdland, het Marineterrein, de Ceuvel en een groot aantal volkstuinten mee, en in Almere De Kempphaan, Strandlab, Vindplaats Zenith, Plantage Nieuwland en de Oostvaarders.

www.wemakethecity.green <

Adviespunt voor ondernemers in Oost

In Oost kunnen ondernemers en zzp'ers terecht bij het adviespunt voor ondernemers in Amsterdam. Hier kunnen zij gratis advies en coaching op maat krijgen over hun onderneming of inkomen. Een onderneming kan van alles zijn; van taxibedrijf tot kapsalon, van accountant tot online webshop. Veel ondernemers zijn geraakt door de coronacrisis. Bovendien zijn de steunmaatregelen voor ondernemers gestopt. Daarom kan het zijn dat je behoefte hebt aan advies op maat. Het adviespunt in de Meevaart (Balistraat 48a, Indische Buurt) is elke donderdag geopend. Je kunt van 9-12 uur zonder afspraak binnenlopen. In de middag is het adviespunt geopend op afspraak. Een afspraak maken kan via adviespuntoost@amsterdam.nl.

www.amsterdam.nl/ondernemen <

Zeeburgerkade wordt groener en veiliger

De Zeeburgerkade in het Oostelijk Havengebied wordt veiliger en aangenamer gemaakt voor voetgangers en fietsers. Bij het maken van het ontwerp heeft de landschapsarchitect van de gemeente zoveel mogelijk rekening gehouden met de wensen en ideeën van bewoners. Langs de kade komt meer groen. De houten banken worden opgeknapt. Onderzocht wordt of het mogelijk is om de Zeeburgerkade van een 30 km/u-zone te veranderen in een woonerf met een snelheidslimiet van 15 km/u. De uitstraling van de opgeknapte kade sluit beter aan op de andere helft van de Zeeburgerkade met nieuwbouw. <

De historische Verzetstram

Tot ongeveer eind oktober rijdt op zondagen de Verzetstram. Deze historische tram rijdt door het centrum en Amsterdam-Oost langs plaatsen die verbonden zijn met de Tweede Wereldoorlog. Dit is een initiatief van het Verzetmuseum. Het museum wordt verbouwd en krijgt een nieuwe vaste tentoonstelling. Hierdoor is het vanaf 23 mei zo'n vijf maanden gesloten. In de Verzetstram worden tijdens de sluiting verhalen over de Tweede Wereldoorlog verteld. Museumdocenten van het Verzetmuseum vertellen over indringende gebeurtenissen en moedige verzetsacties die plaatsvonden op plekken langs de route. Start- en eindpunt van de route is het Verzetmuseum (Plantage Kerklaan 61). De rit duurt een uur.

www.verzetmuseum.org <

Foto: Verzetmuseum

Onderzoek verkeersveiligheid Sporenburg

Begin 2023 vaart de veerpont vanaf de kop van Sporenburg naar het Zeeburgereiland. Bewoners van Sporenburg hebben zorgen over de verkeersveiligheid. Er komt meer verkeer door de komst van de pont. Daarom wordt de verkeersveiligheid onderzocht. Een eerste meting (bij het kruispunt Verbindingsdam-Ertskade, en op de T-splitsing Baron G.A. Tindalplein-Ertskade bij de school de Achthoek) is in mei 2022 uitgevoerd. De camera's registreren het gedrag van verkeersdeelnemers en mogelijke ongevallen. De camerabeelden worden alleen gebruikt voor

verkeersveiligheidsonderzoek. Daarnaast zijn twee zgn. tellussen op de Ertskade en de Panamakade geplaatst om het aantal fietsen te tellen. In 2023 wordt dezelfde meting opnieuw uitgevoerd.

Vragen kun je stellen via pontverbinding@amsterdam.nl <

Jongerenpunt

Jongeren tussen de 16 en 27 jaar die in Amsterdam wonen en hulp kunnen gebruiken bij het zoeken naar werk of een opleiding, kunnen dit vinden bij het Jongerenpunt. Ook voor steun bij onvoldoende inkomen en moeilijk om kunnen gaan met geld kunnen ze hier terecht. Bij het Jongerenpunt staan jongerenadviseurs klaar om te helpen. Het Jongerenpunt in Oost is te vinden op het Oranje-Vrijstaatsplein 2, en is te bereiken via **020-2526195**, jongerenpunt@amsterdam.nl of een app naar **06-24656565**.

www.amsterdam.nl/werk-inkomen/jongerenpunt <

T-Huis – Dag van de Architectuur

Het thema van de Dag van de Architectuur 2022 is T-Huis. De betekenis van de vertrouwde begrippen huis en thuis is sinds de coronapandemie en de toenemende schaarste aan huisvestingsmogelijkheden aan een grondige update toe. Wat betekent *thuis*? Hoe kunnen we de invloed op onze woonomgeving vergroten?

Op en rond de Dag van de Architectuur op 19 juni biedt het Borneo Architectuur Centrum (BAC) een mooi programma: architectuurwandelingen, kinderworkshops, een buurtborrel en een Open Huis van verschillende woningen verspreid over de eilanden van het Oostelijk Havengebied. Het BAC heeft bewoners uitgenodigd om in het weekend van 18 en 19 juni hun huis in het Oostelijk Havengebied open te stellen voor bezoekers om te laten zien hoe ze wonen, aan huis werken en vorm geven aan hun woonomgeving. Het BAC maakt een selectie van de woningen en een plattegrond voor bezoekers.

Houd de www.bac-amsterdam.nl in de gaten voor meer informatie over het programma. <

Foto: Thijs Wolzak

Julien Rademaker in de galerie

Bisou; kunst is een kusje

Passeer je op de Levantkade Gallery Bisou, dan wekt dat meteen nieuwsgierigheid op. Binnen zie je vintage meubelen, schilderijen, litho's, keramiek en houtobjecten. Het heeft niet de gebruikelijke uitstraling van een galerie, maar meer iets van: zo kan het thuis ook. Dat is ook de bedoeling van eigenaar Julien Rademaker.

TEKST: LIDA GEERS
FOTO'S: LIDA GEERS, JULIEN RADEMAKER

Julien is van origine grafisch ontwerper, hij studeerde in 2000 af aan de kunst-academie in Den Haag. 'Daarna heb ik gewerkt voor een bureau. Na vijf jaar vond ik het genoeg en besloot ik dat het tijd was om iets anders te gaan doen en meer mijn hart te volgen. Ik heb na 2005 eerst nog zo'n zes jaar gefreelancet als artdirector en ben in 2011 met de blog *Gevonden op Marktplaats* begonnen. Vroeger deed ik alles in 2D, maar toen ik mijn blog was begonnen, had ik de kans om styling- en artdirection-opdrachten te doen waarin ik mijn ideeën ook in fysieke omgevingen kwijt kon. Ik stroopte Marktplaats af, en alles wat ik interessant vond plaatste ik door naar de website. Na aanleiding hiervan kreeg ik van de Volkskrant de ruimte om iedere week een column te schrijven. Dat had weer tot gevolg dat ik pop-upwinkels opzette, onder de naam *Gevonden op Marktplaats Salon*. Na drie pop-upwinkels, waarvan één in Loods 6, ben ik ermee gestopt en heb ik het concept aan Marktplaats verkocht. Weer tijd om iets nieuws te beginnen.'

Combinatie kunst en vintage

Julien probeert onverwachte elementen zo te combineren dat ze elkaar versterken. Dit is volgens hem een intuïtief proces waarbij hij

zich niet laat hinderen door wat gangbaar is. Het is het resultaat dat telt, ongeacht de ingrediënten. Door zijn unieke manier van combineren wordt hij regelmatig gevraagd voor interieurprojecten, waaronder een appartement en Sony Music in Amsterdam, HEM in Zaandam en Troppo Giovane Bottle Shop. Wat de kunst betreft verzamelt en koopt hij wat hij mooi vindt en daarnaast behartigt hij de belangen van een aantal kunstenaars. Een van de eerste kunstenaars waarmee hij ging samenwerken is Faan Olgers. 'Faan noemt zichzelf constructeur', vertelt Julien. 'Hij is vierenzeventig en werkt vijf tot zes dagen in de week in Loods 6 aan zijn bijzondere objecten. Hij maakt houtdrukken, objecten van

'Kunst is belangrijk in deze tijd van polarisatie'

hout en uitsneden van papier en olieverf. Het bijzondere van zijn werk is dat het vaak niet is wat je denkt dat het is. Een vernuftige toren, opgebouwd uit losse elementen, blijkt bijvoorbeeld een zelfportret.' Om dat te laten zien haalt Julien bij een van de kunstwerken voorzichtig een deel eruit. Het kunstwerk blijkt uit verschillende losse elementen

te bestaan, die allemaal naadloos in elkaar passen. Heel mooi! Een andere kunstenaar waar hij niet over uitgesproken raakt, is Pascal Duval. *Sunday Breakfast* is een van zijn favoriete schilderijen. Hij legt uit wat hem daarin zo fascineert. 'Ik vind het werk heel overtuigend, geen twijfel in de snelle manier van schilderen. Het voelt als één geheel, ook al gebeurt er enorm veel. Het is een bonte mix van kleur, textuur en figuratieve en abstracte vormen die samen hetzelfde verhaal vertellen. Als ik naar dit werk kijk, voel ik de energie van een zondagochtend in de lente, ik ruik de bloemen en ik hoor de experimentele jazzmuziek in de achtergrond.'

Kumi Sugai

Een van de kunstenaars van wie hij over de hele wereld werk op veilingen koopt, is de Japanner Kumi Sugai (1919-1996). Kumi Sugai, schilder en graficus, behoorde tot de eerste groep baanbrekende Japanse kunstenaars die westerse schilderijstijlen overnamen. Gedurende zijn hele leven bleef hij steeds zijn stijl veranderen. Julien stelt met trots dat hij een van de grootste collecties heeft van het grafische werk van Sugai. 'Ik koop alleen maar werk dat ik zelf mooi vind. Ik kijk dus niet of het in de mode is, of dat het trendy is.'

Gallery Bisou

Pascal Duval, Sunday Breakfast (2022)

Het werk van Sugai spreekt me aan omdat het grafisch enorm krachtig is. De composities, kleuren en vormen zijn door de jaren veranderd, maar de poëtische eigenschappen van het werk zijn altijd overeind gebleven. Hij kon het alledaagse vangen en bijzonder maken. Zo zie je in veel van zijn latere werken zijn liefde voor zijn Porsche Carrera en het racen doorschemeren: abstracte weergaves van verkeersborden, stoplichten, wegafsluitingen, stippellijnen.'

Kunst kan ontroeren

In september 2020, midden in de coronatijd,

opende Julien de galerie. Hij kreeg de aanbieding om de ruimte aan de Levantkade op het KNSM-eiland te huren, omdat Levant Kunstenaarsbenodigdheden ermee stopte. Hij zag de kans om zijn droom waar te maken en greep die met beide handen aan. Julien: 'Ik ben superblij dat ik hier zit. Ik heb mooi uitzicht en het is echt een fijne plek om te werken. Als mensen langslopen, blijven ze vaak even staan om naar binnen te kijken.' Julien vindt het belangrijk om kunst om zich heen te hebben, helemaal nu. 'Kunst kan je ontroeren, het maakt je wat zachter en misschien begripvoller. Dat is heel belangrijk in

deze tijd van polarisatie.' Julien voelt zich door de manier waarop hij werkt meer een kunstenaar dan een galeriehouder. 'Bisou staat voor het Franse woord kusje.' Lachend: 'Kunst is een kusje op je wang.' Hij hoopt dat meer mensen het zo zullen ervaren als ze eens een kijkje in de galerie komen nemen. Vanaf 18 juni is er de expositie Wildflower met werk van Pascal Duval. Te bezoeken op zaterdag van 13-18 uur en op afspraak.

www.bisougallery.com <

Intussen aan de Oranje-Vrijstaatkade Wel groot, niet dominant

TEKST: LISA SCHEERDER

De stadsdeelcommissie is al bijna drie maanden geleden gekozen, geïnstalleerd en klaar om de komende vier jaar het verschil te gaan maken in ons stadsdeel, maar de rest is dat nog niet. Op de Stopera wordt nog druk onderhandeld over een nieuw programmakkoord. Er zijn nog geen nieuwe wethouders en er zijn ook nog geen nieuwe dagelijks bestuurders. Iedereen is waarnemend. Zo ook de dagelijks bestuurders van Stadsdeel Oost. Twee van de drie mannen hopen de komende periode weer opnieuw in het ambt benoemd te worden, de derde heeft na 28 jaar gemeentepolitiek aangegeven niet langer meer beschikbaar te zijn. En omdat iedereen waarnemend is, bevindt de fris aangetreden stadsdeelcommissie zich in een soort vacuüm; een zogenaamde beleidsarme periode. Dat betekent: geen plannen van enige betekenis tot aan de zomer. Waarover dan te vergaderen? In de eerste plaats over hoe vaak en waar er vergaderd moet worden. Vroeger werd er twee keer per maand vergaderd, een keer op het stadsdeel en een keer in de buurt die het stadsdeelcommissielid vertegenwoordigde. Die buurtvergaderingen heeft de gemeenteraad afgeschaft. De stadsdeelcommissie vindt dat jammer en is reeds nu al zo gewiekst dat ze daar meteen slim een

mouw aan past. Ze besluit om elke derde vergadering op een specifieke locatie in Oost te laten plaatsvinden. Zodat de bewoners van dat gebied zich vertegenwoordigd weten. De vergaderingen moeten wel voorgezeten worden. Wie van de leden wil dat op zich nemen? Niemand steekt zijn hand op. De waarnemend voorzitter kijkt streng de zaal rond. Zelf behorend tot een eenmansfractie, constateert hij dat het niet voor de hand ligt om leden van eenmansfracties voorzitter te laten zijn. Op die manier zouden de eenmansfracties geen politieke invloed hebben in de stadsdeelcommissie, omdat een voorzitter neutraal dient te zijn en zich niet inhoudelijk in een discussie mag mengen. Dat betekent dat de SP, St3m/Méérbelangen, de GroenenBasisPiraten en DENK, die allemaal één zetel hebben, geen voorzitter hoeven te leveren. Ook de leden van de fracties met twee zetels, de VVD en de PvdA, zouden wegens hun geringe omvang vrijgesteld moeten worden van deze taak. Blijven over D66 met drie zetels en GroenLinks met zelfs vier zetels. Die kunnen toch wel een lid afstaan aan het voorzitterschap? De andere leden roepen dat die twee partijen hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Waarop GroenLinks uitroept dat ze weliswaar de grootste partij in de stadsdeelcommissie van Oost zijn, maar niet dominant willen zijn. De vicevoorzitter leveren is wat die partij betreft

het meest passend. Wellicht door deze voor een politieke partij toch wonderlijke redenering komt er ineens schot in de zaak en na een korte schorsing levert zowel GroenLinks als D66 afwisselend een voorzitter.

Wat verder nog opvalt: in onze stadsdeelcommissie zit iemand die, zoals hij zelf zegt, veel verstand heeft van computers, er zit een zendamateur in, een advocaat, een projectverantwoordelijke, een instroomfunctionaris, iemand die veel weet over duurzame landbouw, een koude beller ofwel een *cold caller*, een beleidsadviseur, een persoonlijk assistent, iemand die directeur is van zijn eigen bedrijf. Van de vijftien leden zijn er zeven vrouw en een is opa. Verder valt op dat de drie waarnemende dagelijks bestuurders samen negen kinderen hebben, terwijl alle stadsdeelcommissieleden tezamen er maar acht hebben. Opvallend is tot slot dat zes leden van de commissie wonen in de Indische Buurt, drie in de Watergraafsmeer, drie in IJburg, een op Zeeburgereiland, een in Oud-Oost en niemand in het Oostelijk Havengebied. Niemand. Of het moet de piraat zijn, hij heeft zijn woonplek niet onthuld. Zoals een echte piraat betaamt. <

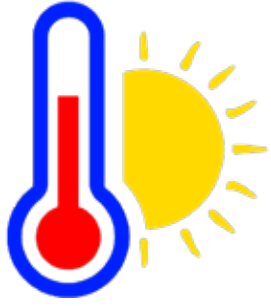
Elk nummer doet IJopener kort verslag van de maandelijkse vergaderingen van de stadsdeelcommissie Oost in de vergaderzaal aan de Oranje-Vrijstaatkade.

De beste plek op een hete dag, in het park met een ijsje!

FOTO: NORFOH

Nautix Marina heeft plaats voor snelvarende boten als sloepen

Nieuw nautisch kwartier

Hitte in de stad – het thema van dit nummer – heeft gelukkig ook leuke kanten. Waar kun je genieten op warme dagen én afkoeling vinden? Op of aan het water! Bij Zeeburgereiland is een nieuwe jachthaven verrezen, Nautix. We gaan op bezoek bij deze splinternieuwe place to be voor watersportliefhebbers.

TEKST: MARISKA MEIJER
FOTO'S: BJÖRN MARTENS

Voor veel liefhebbers van de wat snellere boten is Holland Sport Boat Centre al jarenlang dé plek in Amsterdam. Een familiebedrijf dat al meer dan 65 jaar ligplaatsen biedt, maar ook het onderhoud en de verkoop doet van boten. Toen de dijk rondom het stuk binnenwater verstevigd moest worden, besloot de gemeente ook om de jachthaven te verplaatsen naar het andere eind van de kom. De eigenaren van de jachthaven besloten hun bedrijf te verkopen. Wij spreken een van de nieuwe eigenaren, Jaap Schippers.

Nomen est Omen; met zo'n achternaam kun je niet anders dan in de nautische wereld terecht komen. Jaap: 'Ik had een oranje reddingsloep in de grachten liggen en daar kwamen briefjes in te liggen: "Wil je je boot een keer verhuren?" Ik had de boot eigenlijk voor mijn plezier gekocht, maar voor ik het wist zat ik er elke zaterdag met een groep mensen op.' Vanuit deze uit de hand gelopen hobby stoomde Jaap door naar zijn volgende zaak, salonboten die door de grachten voeren. Na tien jaar werd het tijd om nieuwe nautische avonturen te verwezenlijken. Toen ben ik het jachthavencircuit van Amsterdam ingerold. Amsterdam gaat de transitie maken naar duurzaam varen, en ook voor mij is duurzaamheid een belangrijk thema. Ik wilde een haven ontwikkelen die volledig uitstootvrij is. Alleen gericht op elektrische boten, en dat is de E-Harbour in het Amstelkwartier geworden.'

Leefbare plekken

Dit concept wil Jaap ook graag doortrekken naar een gedeelte van jachthaven Nautix. 'Het zwaartepunt ligt op snel varende boten, alsmede sloepen van bewoners van IJburg en Zeeburg. Daarnaast zijn we zijn volledig op elektrische vaart voorbereid.' Samen met zijn compagnon Stéphane Cohnen, die George Marina in het Amstelkwartier ontwikkelde, richtte Jaap zich op het ontwikkelen van leefbare

plekken in de stad waar mensen met een boot langs kunnen komen en wat kunnen eten en drinken. Toen Holland Sport Boat Centre voorbij kwam, zijn de mannen daar meteen ingestapt.

Maar wat kunnen wij als bewoners nu eigenlijk gaan verwachten van Nautix? Allereerst is de jachthaven al verplaatst naar het andere einde van de waterkom. Aan de kant waar nu nog de showroom en het servicecenter van Holland Sport Boat Centre zitten, ontwikkelt de gemeente een groenstrook met een openbare steiger waar mensen kunnen recreëren. Voor de jachthaven zelf zijn er voldoende plannen die op dit moment ten uitvoering worden gebracht.

Nautisch kwartier

Jaap: 'Nautix wil het nieuwe nautische kwartier van Amsterdam worden. De haven is daar een superbelangrijk onderdeel van, waar allerlei activiteiten plaatsvinden. Denk aan een waterskischool, een SUP-school gaat er komen en we denken aan een zeilschool. Alles wat met plezier en watersport te maken heeft,

moet hier gaan komen.' Dit zal uiteindelijk gebeuren in een nieuw te bouwen gebouw. Tijdelijk neemt Nautix nu zijn intrek in een grote hangar, waar restaurant Hangar (bekend van Amsterdam-Noord) de horeca zal gaan bestieren. Vanaf eind juli is iedereen welkom om op het terras te komen zitten, juist ook mensen die geen boot bezitten. 'We willen een open plek zijn voor mensen die alleen gewoon een drankje willen komen doen, buurtbewoners, Amsterdammers, maar ook mensen van buiten Amsterdam.'

Wat gaat er komende weken nog meer gebeuren? Jaap: 'Het plein wordt nog aangekleed. Van de kale vlakte die het was naar een fijne plek om te recreëren.' Op dit moment al een iconisch beeld is de grote kraan die gebruikt wordt om boten te water te laten. Jaap vertelt dat daar een enorme fundering voor nodig was. 'Ook voor mij was het de eerste keer dat ik ging winkelen voor zo'n grote kraan. Je wilt, als er dan toch zo'n groot gevaarte komt te staan, wel dat het een mooie is.' <

Boten worden met een grote kraan te water gelaten

Werken in Neverland

In verpleeghuis het Flevohuis van Zorggroep Amsterdam-Oost (ZGAO) nemen kunstenaars de tijd om contact te maken met de bewoners met dementie. 'Wij gaan mee op reis in hun hoofd.'

TEKST: MARTIJN DE WAAL
FOTO'S: ZORGGROEP AMSTERDAM OOST

Ik wil met u op reis naar de Weimar Republiek.' Zo klonk laatst een van de verzoekers die kunstenaar Anet Wilgenhof kreeg van een bewoner van het Flevohuis. Wilgenhof is een van de zes kunstenaars die sinds een aantal jaren in dienst zijn van het verpleeghuis voor mensen met dementie aan de rand van het Flevopark. Doel van hun aanwezigheid is om op nieuwe en andere manieren contact te leggen met de bewoners.

Tijdreizen naar de Weimar Republiek, dat kan natuurlijk niet. Maar, zegt Wilgenhof, je kan de verbeelding wel op andere manieren prikkelen. Ze nam de bewoner mee naar de kop van het Java-eiland, en liet hem luisteren naar een radio-documentaire over het schip 'Ranchi' dat daar een halve eeuw geleden aanmerde, na een lange reis, uit de Oost. 'Een goede vriend van deze bewoner kwam uit Indonesië', vertelt Wilgenhof. Zo bracht haar initiatief een heel gesprek op gang.

Naast Wilgenhof werken er in het Flevohuis onder anderen een musicus, een beeldend kunstenaar, een danseres en een theatermaker. 'Kunstenaars brengen een eigen manier van kijken en werken met zich mee', zegt Liesbeth Bonis, manager in het Flevohuis. Dat stelt hen in staat om bijzondere relaties met de bewoners op te bouwen. Doordat de bewoners niet afhankelijk zijn van de kunstenaars voor hun zorgbehoeftes, is de relatie ook gelijkwaardiger. Wat ook meehelpt: de kunstenaars hebben een minder strak tijdschema dan de

reguliere zorgmedewerkers.

Musicus en trombonist Andy Bruce was de eerste. Het Flevohuis stelde hem aan om 'geluidsbiografieën' te maken. Voor een voormalige woonbootbewoner nam hij het geluid van klotsend water op. Dat vermengde Bruce met de stem van zijn echtgenote en een door hemzelf gearrangeerde versie van Bridge over Troubled Water – het lievelingslied van de bewoner. 'Deze mijnheer werd altijd heel stram wakker', zegt Bonis, 'zo'n soundscape ontspande hem.'

De bewoners kunnen ook zelf aan de slag. Wilgenhof: 'Een van de bewoners bleek tijdens een wandeling heel goed te kunnen kijken. Hij beschreef steeds heel gedetailleerd wat hij zag.' Een mooi aanknopingspunt om met hem te gaan schilderen. 'Omdat hij vroeger de tijgers had verzorgd bij Circus Boltini, heb ik toen voor hem met een aantal basisstrepen de contouren neergezet van een tijger, en kon hij het verder invullen.'

'De opdracht van het Flevohuis is heel vrij', zegt theatermaker Esmeralda Detmers. 'Kom wanneer je wilt, en bedenk zelf een geschikte aanpak.' Op de gang kun je Detmers tegenkomen in een vrolijk bloemetjesshort en met een oude koffer waar ze allerlei voorwerpen uit tevoorschijn haalt die kunnen dienen als aanknopingspunt voor een gesprek: een poppetje van een bruidegom, een mini-caravan of een historische foto. 'Als kunstenaar ben je gewend goed te luisteren. Je herkent bouwste-

nen in de verhalen van de bewoners, daar kun je weer op voortbouwen.'

'Als je lijdt aan dementie verdwijnt je langzaam in je eigen wereld', zegt Detmers. 'Je beleving van tijd verandert, je raakt je vermogen kwijt om je goed uit te drukken, en je verliest de grip op het leven.' Sommige bewoners komen in een groef terecht; die zitten de hele dag voor zich uit te staren. Of blijven herhalen dat hun man is overleden. 'Zulke bewoners probeer je uit die monotone sleur te halen. Je probeert ze een prikkel te geven waardoor ze even op leven. En soms moet je de prikkels juist weghalen.' Samen schilderen geeft bewoners ook weer een gevoel van regie over het eigen leven.

Het is belangrijk om niet met een vooropgesteld plan te komen. 'Je moet meebewegen met de wereld van de bewoners.' Detmers vertelt over een mevrouw die over de gang loopt en zegt dat ze naar huis moet, omdat anders haar broers boos worden. 'Dan kun je zeggen: mevrouw, u bent hier in het Flevohuis, uw broers komen vandaag niet. Of je kunt het gebruiken als aanknopingspunt voor een verhaal. Vertel eens, hoeveel broers heeft u eigenlijk?'

'Wij gaan mee op reis in het hoofd van de bewoners', vult Wilgenhof aan. Detmers: 'We zijn net als Peter Pan. We scheppen een wereld van verbeelding waarin de bewoners avonturen kunnen beleven. Eigenlijk werken we in Neverland.'

In 2024 opent ZGAO – de organisatie achter het Flevohuis – op Oostenburg een nieuw verpleeghuis speciaal voor kunstenaars: het Leven Lief Huis. Daarvoor worden nu kunstenaars geworven die, naast hun kunstenaarschap, iets willen betekenen in de zorg. Zij worden opgeleid in het Flevohuis en kunnen aansluitend doorstromen naar het Leven Lief Huis.

Stoffige cementtanker werd elegante B&B-boot

De IJopener vervolgt de serie Markante schepen in ons verspreidingsgebied. Dit keer gaan we naar IJburg waar een jong stel vertelt over de haast ongelooflijke verbouwing, op eigen kracht, van een cementtanker.

De Palmgracht als cementtanker, begin jaren '70

De Palmgracht op haar ligplaats aan de Cas Oorthuyskade

TEKST: JOOST VAN DER VAART
FOTO'S: BJÖRN MARTENS EN PRIVÉ-ARCHIEF

Een attente lezer van de IJopener gaf ons een tip voor deze serie. Hij schreef: 'Toen ik in 1998 bij de (cementfabriek) ENCI in IJmuiden werkte, zag ik daar een schip langskomen om cement te laden. Omdat het vervoer van droge cement zijn eigen specifieke eisen stelt, heeft dit schip, de Palmgracht, een unieke vorm. Vanwege die vorm en ook de vernoeming naar een Amsterdamse gracht bleef het me bij. Ongeveer een jaar geleden bleek de Palmgracht als woonboot opeens vlak bij me te zijn aangemeerd aan de Cas Oorthuyskade op IJburg.' Kortom, een goede reden om naar IJburg te fietsen en ons in de lotgevallen van de Palmgracht te verdiepen.

Ze ligt er mooi bij, daar aan de Cas Oorthuyskade. Strak in de verf met hoge tanks die het schip in tweeën delen. Daartussen is de stuurhut. Binnen in het verbluffend lichte woondeel vertellen eigenaars en bewoners Lianne Lagrouw (31) en Jeroen Gels (33) een verhaal waarvan je na afloop alleen maar kunt zeggen: petje af.

Nog geen vijf jaar geleden kochten ze de Palmgracht. Ze had vanaf haar tewaterlating in 1962 tot de verkoop gevaren als tanker van poedercement, de langste tijd in dienst van een in dat vervoer gespecialiseerde rederij in Raamsdonksveer. Die rederij bestaat nog steeds. Schepen ervan, met namen als Spiegelgracht, Vijzelgracht en Lindengracht, zie je soms tijdelijk afgemeerd aan de Veemkade liggen.

De nieuwe eigenaars van de Palmgracht lieten er na hun aankoop geen gras over groeien. Ze begonnen meteen met een ingrijpende verbou-

wing. Het punt was alleen: in het schip lag nog een flinke restlading poedercement. Die moest er eerst uit, en daarna moest er voornamelijk gesloopt worden. Lianne: 'Het eerste jaar hebben we alleen maar cementstof afgevoerd en dingen weggebroken.' Vanwege het geld wilden ze zo veel mogelijk zelf doen. 'Jeroen was al erg handig en ik ben gaandeweg steeds handiger geworden', vertelt ze.

Jeroen Gels is werkzaam in de scheepvaart; Lianne Lagrouw werkt parttime als fysiotherapeut in de Indische Buurt. Jeroen heeft twee jaar fulltime aan de Palmgracht geklust, Lianne deed nauwelijks voor hem onder en kreeg ondertussen ook nog een kind. 'Na de cementverwijdering kwam het slopen van de binnentanks', vertelt Jeroen. 'Maar eerst moesten we dus de tanks in om duizend zakken vol te scheppen met poedercement en eruit te tillen. En die moesten ook nog de wal op. Daarna waren de binnentanks aan de beurt. Die heb ik met een plasmasnijder eruit gesneden. Gevaarlijk werk, vijftientig ton staal weghalen in plakken van twee- tot driehonderd kilo.' Het is snel verteld, maar het was een helse klus; een waar *Dante's Inferno*. Met gevoel voor ironie zegt Jeroen: 'Er was maar één weg: voorwaarts.'

Gelukkig kon daarna het intimmeren beginnen, schoner maar niet minder veeleisend werk. Intussen moesten ze steeds blijven nadenken over materialen, constructies, vormgeving en financiering. Maar na twee jaar, begin 2020, was het Bed&Breakfast-deel van de Palmgracht klaar. Net op tijd en binnen het budget. Vervolgens moest nog een half jaar aan het eigen woongedeelte worden gewerkt. In maart van dat jaar sloeg corona toe en lag de verhuur

vrijwel stil. Maar ook dat kwamen Lianne en Jeroen te boven. Langzaam begon de markt aan te trekken en nu is hun B&B regelmatig volgeboekt.

De Palmgracht is een schitterend woonschip geworden. Je kunt je moeilijk voorstellen dat het een vieze, stoffige en stikdonkere tanker was waaruit de huidige lichte kamers en mooie sanitaire voorzieningen zijn ontstaan. Of misschien moet je zeggen: zijn *ontworsteld*, want zonder uiterste fysieke inspanning is het niet gegaan.

De Palmgracht (254 ton) is gebouwd bij scheepswerf De Amstel in Ouderkerk aan de Amstel, die niet meer bestaat. Ze is 40 meter lang, bijna zes meter breed en heeft een diepgang van (ongeladen) 1,20 meter. Ze kan met haar DAF-dieselmotor van 240 pk nog steeds varen. Lianne Lagrouw en Jeroen Gels zijn trots op wat ze met hun schip tot stand hebben gebracht. Na het zware werk van de afgelopen tijd is er nu wel een beetje een gat gevallen. Ze zijn misschien weer toe aan een nieuw project, maar, zeggen ze, 'de tijd zal leren hoe het verder gaat.' <

Interieur in een van de twee cementtanks na verbouwing

Bezorgers gezocht

Vijf keer per jaar wordt de IJopener huis aan huis bezorgd door een team van bezorgers. Voor een keer speelt uw verslaggever voor bezorger. Een leerzame ervaring!

TEKST: TINEKE KALK
FOTO: MARCEL DE CNOCK

Ben je daar niet te oud voor, vraagt mijn liefje bezorgd als ik aankondig dat ik voor één keer IJopeners ga bezorgen op het Java- en KNSM-eiland. 'Hoezo te oud?', antwoord ik. 'Je hebt krantenbezorgers van in de tachtig die elke ochtend om vijf uur beginnen. Bij windkracht negen, als de regen met bakken uit de hemel komt of de mussen van de daken vallen, zorgen zij ervoor dat de ochtendkrant keurig vóór zeven uur 's ochtends bij iedereen op de deurmat ligt. Voor het rondbrengen van de IJopener hoef je niet vroeg op te staan: je mag zelf bepalen op welk tijdstip je hem rondbrengt. Als het regent, wacht je tot het weer droog is, als het stormt blijf je binnen, ook als dat, zoals bij de vorige editie, een paar dagen achter elkaar is. De uiterste bezorgtermijn voor de IJopener is tien dagen na verschijning. Maar het is lente en het wordt rustig weer. Over de bezorging van die 1650 kranten kan ik desnoods een hele week doen.'

Brievenbussen

En inderdaad: het is een stralende voorjaarsochtend, net na negen uur, als ik naar de kop van het KNSM-eiland fiets. Ik heb er echt zin in. Sommige bezorgers, zo vertelden ze mij, luisteren tijdens het bezorgen naar een podcast of muziekje, maar ik prefereer het geluid van vogeltjes op deze lentedag. Ik heb bezorgles gehad van de coördinator van de IJopener bezorging. Hij heeft mij voorgedaan hoe je een stapeltje IJopeners, net als een ober zijn servet, over je linkerarm legt en hoe je ze al lopend alvast vouwt. Hoe dunner gevou-

wen de IJopener, hoe makkelijker hij door de brievenbus glijdt. Als het stapeltje op is, moet je wel goed kijken waar je gebleven bent. En, waarschuwt de coördinator mij: de ene brievenbus is bezorgersvriendelijker dan de andere.

Daar kom ik al snel achter bij het Kollhoff-complex, aan de kant van de Levantkade. De brievenbussen daar zijn weliswaar prachtig weggewerkt in de houten zijkanten van de entree, maar zo smal dat de helft van de post er uitsteekt. Hoe ik ook prop, de IJopener wil er niet in verdwijnen. Onze IJopener-fotograaf Marcel de Cnock, die op de bovenste etage woont, vertelt mij dat dit euvel naast ergernis ook voordelen biedt: de buurman neemt elke ochtend behalve zijn eigen krant ook die van hem mee naar boven!

Aan de Javakade zijn de brievenbussen van de woonboten zo keurig weggewerkt dat ik niet de enige bezorger ben die ze over het hoofd zie, zo vertelt een woonbootbewoner als hij merkt dat ik zijn brievenbus straal voorbijloop. Echt geërgerd ben ik over een aantal brievenbussen aan het begin van de Sumatrakade dat zich op hondensnuffelniveau bevindt. Wie bedenkt zo iets? En dan is er de verstopt geraakte brievenbus: een eerdere bezorger heeft zijn pakketje er nog net in gekregen, waarna er verder niets meer in kan, ook geen IJopener. Als de bewoner nu maar niet denkt dat ik hem of haar vergeten ben. De dichtgemaakte brievenbus maakt vooral nieuwsgierig: waarom heeft de eigenaar dit gedaan en wat of wie verbergt zich hierachter? En als laatste is er de verborgen

brievenbus. Ik kom erachter dat niet iedere brievenbus zich op een logische plaats bevindt.

En dan het oerwoud van stickers op brievenbussen. Tot voor kort moest je aangeven of je wel of niet reclame wilde ontvangen, maar dat is veranderd. Bij nieuwe brievenbussen zonder sticker geldt: geen reclame, wel huis-aan-huisbladen. Dus het einde is in zicht voor de roodgekleurde nee/nee-stickers en de Loesje-stickers met 'geen reclame, we hebben alles al', of de spijtoptanten die een ja-sticker voor huis-aan-huiskranten over een nee-sticker hebben geplakt. Ik zal ze niet missen al die stickers. Hoewel, de 'ja IJopener'-sticker zal ik wel gaan missen. <

De IJopener kan altijd bezorgers gebruiken, zeker op IJburg. De beloning is 6 cent per krant. Heb je interesse, neem dan contact op via info@ijopener.nl

de7 Provincien
design • bouwkundig ontwerp • uitvoering • bemiddeling o.g.
De specialist voor dakterrassen, rvs leuningen, balustrades, trappen, verbouwingen en dakopbouwen. Wij werken vanaf 'creatief' concept tot en met volledige uitvoering, en bouwen altijd duurzaam.

www.ydesign.nl 020-419 39 38 KNSM laan 867 1019 LK Amsterdam

gelderland artifort leolux montis pastoe spectrum stokke/variér gispén 412

jan van beek
EIGENTIJD S WONEN

beukenplein 23 amsterdam 020 6656310 www.janvanbeek.nl

ZONDAG 19 JUNI 2022

WE MAKE THE CITY GREEN
OPEN GROEN DAG

STADS PARK K

GREEN

EXCURSIES

AMSTERDAM

ALMERE

WANDELTOEGHTEN

STADSBOERDERIJ

PLUKTUIN

VOEDSELBOES

NATUURCENTRUM

OSTERWOLD

FRUITTUIN VAN WEST

FIETSROUTES

MEER INFORMATIE?
GA NAAR
OPENGROENDAG.NL

Kop van Java: maak haast met park

Een bewonersplan voor een park op de kop van het Java-eiland moet de gemeente wakker schudden: kom je belofte na. Een park op die plek past in de trend van stedelijke vergroening en is goed voor een koeler microklimaat.

TEKST: JOOST VAN DER VAART
ILLUSTRATIE: HUUB JUURLINK
FOTO: BERT KOMMERIJ

Amsterdam en zijn plannen – je kunt er een boek over schrijven. Over al die ideeën die het nooit haalden. Die gelanceerd werden en in een la verdwenen: ondoordacht, geen geld, politiek omstreden. Maar altijd weer wekt de gemeente verwachtingen met plannen.

In januari 2018 zei VVD-wethouder Eric van der Burg (Ruimtelijke Ordening) in Het Parool dat er op de kop van het Java-eiland in het Oostelijk Havengebied een park zou komen. Niet zomaar een plantsoentje, nee, 'een hoogwaardig kwalitatief stadspark zoals Battery Park in New York'. De aanleg zou in combinatie gebeuren met de bouw van een brug van die plek naar Noord. Waarmee er, volgens Het Parool, 'een invulling is voor de nu verwaarloosde maar door de buurtbewoners gekoesterde lege ruimte in het hart van het IJ'.

Dat was vier en een half jaar geleden. Voorjaar 2022: de brug over het IJ wordt waarschijnlijk verplaatst naar het Azartplein en van het parkplan is weinig meer vernomen. De buurt lijkt blij gemaakt met een dooie mus. De kop van Java ligt er nog net zo verwaarloosd bij als voorheen, behalve dat er nu in een hotelschip Oekraïense vluchtelingen zitten. Maar dat is tijdelijk. Wat niet tijdelijk is, zijn de wensen van de buurt. De bewoners hebben Van der Burgs uitlatingen goed onthouden. Ze willen een park – dat is immers toegezegd.

Nu ligt er een nieuw plan voor een park, maar dit keer komt het vanuit de burgerij op Java-eiland zelf. Bottom-up, zoals dat heet. Bert Kommerij, buurtbewoner, schrijver en zelfbenoemd 'kop-deskundige', kan er gedreven over vertellen. Ondanks het feit dat de gemeentelijke besluiteloosheid hem soms cynisch maakt. 'Het is te gek voor woorden dat een van de mooiste plekken van Amsterdam er nog steeds zo bij ligt. De buurt heeft daarom echt zijn best gedaan om met een haalbaar plan te komen', zegt hij.

Kommerij vertelt dat een brede groep van buurtbewoners zich intensief heeft bezigge-

houden met de herinrichting van de kop van Java. Als mede-initiatiefnemers noemt hij Tine Wiegman (Stadsdorp Java-eiland), Anja Saris (buurttuin), Jip van Leeuwen (buurtsoos), Nico Evers (Hotel Jakarta) en landschapsarchitect en stedenbouwkundige Huub Juurlink. Die laatste maakte in samenspraak met een groep van vijftig bewoners schetsen van hoe het park eruit kan zien. Ook hij noemt het een haalbaar plan. 'Dit kan de gemeente eigenlijk niet weigeren. Ze hebben de verplichting om iets te doen.'

De charme van het parkplan dat de buurt aan de gemeente presenteert ligt in het bescheiden karakter ervan. Geen peperduur Battery Park. Juurlink: 'We gaan uit van de bestaande situatie. Niet te veel inrichting, wat bomen om op hete dagen in de schaduw te zitten en verder instandhouding van wat je kunt zien als de uitwaai-kwaliteit van de kop van Java.' Met deze aanpak kan de buurt of het stadsbestuur later nog zaken toevoegen. In de schetsen zijn 'om de leegte leeg te houden' twee omhaagde plekken aangewezen voor buurtinitiatieven. Die kunnen na verloop van tijd ook weer veranderen. 'Het is een voorlopig plan dat je aanpast als er een beter idee of meer geld is. Maar hiermee doe je tenminste iets.'

De kop van Java geldt als een gecompliceerd stukje Amsterdam, waarbij veel partijen zijn betrokken. Het stadhuis, de stadsdelen Oost en Noord, de haven, Rijkswaterstaat –

iedereen wil meepraten. Wat in elk geval recht- overeind staat is een advies over de bestemming van de kop door een onafhankelijke commissie. Die heeft de vele plannen voor het gebiedje beoordeeld en gaf als aanbeveling dat er het best een park kan komen. Het stadsbestuur nam het advies graag over, gelet op de uitlatingen van wethouder Van der Burg. Maar er werd niet naar gehandeld.

De situatie nu is treurig, los van de hotelboot voor Oekraïense vluchtelingen. Gebrek aan onderhoud versterkt de indruk van verloeder- ing. Of, zoals het omschreven staat in het buurtplan voor de kop: 'Terwijl even verderop de Bogortuin op mooie dagen de drukte niet meer aankan, ligt de kop van Java er verval- len en afwachtend bij. Zelfs het gras wil er niet meer groeien. Het is niet meer uit te leggen.'

De bewoners willen duidelijkheid na zoveel jaren wachten. En ze hebben haast. Aan op- geven denken ze niet. 'We gaan gewoon door. Dit plan moet er komen', zegt Huub Juurlink vastberaden. <

Buurtoverleg over kop Javapark

TEKST: ELINE CRIJNS
FOTO: FRANK RUITER

Nieuwe stadsdichter waakt over de nacht

De nieuwe Amsterdamse stadsdichter, theatermaker, schrijver en Nacht-Wacht organisator Marjolijn van Heemstra leeft het klokje rond. Overdag strijdt ze tegen lichtvervuiling en 's nachts probeert ze ons 'kosmologisch bewustzijn' bij te brengen met nachtwandelingen in het Vliegenbos.

'Het donker is de tijd dat je even stil bent, tot rust komt. Ik heb zoals veel mensen last van de haast en de stress en de druk van alles', zegt Marjolijn van Heemstra (1981). 'Het feit dat we de nacht zo hebben weggeduwd zegt alles over onze mentaliteit en over onze manier van leven; alles moet lichter, sneller en productiever. Wanneer hebben we nog de overgang van werk naar rust? Het donker is een tijd van vertraging.'

Een aantal jaren geleden besloot Van Heemstra op zoek te gaan naar wat ze noemt 'meer ruimte in ons leven'. Makkelijk was dat niet. Zo was ze in het begin bang aangezien te worden voor 'een verwarde vrouw met kosmische wanen', als ze met mensen van gedachten wilde wisse-

len over haar ideeën. Dat leidde tot absurde situaties. In haar vorig jaar verschenen boek *In lichtjaren heeft niemand haast* vertelt ze over haar eerste poging om met mensen in gesprek te gaan over de ruimte en de maan. Daarvoor reist ze af naar een station in het Noord-Franse Lille, want daar hangt in de nok van de stationshal een gigantische maan. Onder wat Van Heemstra noemt 'de dekmantel van de kunst' zou ze het toch moeten aandurven om wildvreemden een vragenlijst voor te leggen over de maan? Maar die dag op het station draait uit op een mislukking en ze keert met lege handen naar huis.

'Dat soort momenten zijn er voortdurend in waar ik mee bezig ben', zegt Van Heemstra

over de tenenkrommende situatie op dat station. Maar opgeven is niet aan haar besteed en ze overwint haar schaamte en haar gevoel onkundig te zijn omdat ze geen wetenschapper is. Ze voelt zich gesterkt door de astronoom en dichter Rebecca Elson die stelt dat een dichter de werkelijkheid van het heelal net zo goed kan benaderen als een wetenschapper. Verklaringen en feiten zijn iets anders dan begrip, aldus Elson.

Voor haar verhaal gaat Van Heemstra vol goede moed te rade bij allerlei specialisten, zoals de oprichter van de Moon Village Association, een ecooloog gespecialiseerd in lichtvervuiling en astrofysicus bij ASTRON in Dwingeloo. Ze abonneert zich op ruimtevaartnieuwsbrieven,

ZEKER, BEVESTIGING IS GERUSTSTELLEND...

MAAR VERWARRING IS SPANNENDER.

de boekhandel van Pampus -in het centrum van het dorp- van Eesterenlaan 17 – app ons 06 1544 8310 ☎ – 419 3023

leest over meteorieten en bekijkt het ruimte- weerbericht. 'Door iets op te zoeken wat eindelijk veel complexer en groter is dan alles wat zich hier op aarde bevindt, lijkt het dagelijks leven iets overzichtelijker, iets makkelijker hanteerbaar', verklaart ze.

Niet alleen ruimte en gigantische afstanden zijn een relativiserende factor, maar ook tijd, ontdekt Van Heemstra. De overtreffende trap van langetermijndenken waar ze op stuit is de '10.000 Year Clock'. Dat is een enorm uurwerk dat tienduizend jaar zonder onderbreking moet blijven lopen. Een openbaring in dit initiatief is de extra nul die ze bij jaaraanduidingen geven: we leven in 02022. Als je het zo beziet, verruimt dat je perspectief op tijd en op je plaats daarin. En zo valt Van Heemstra van de ene ontdekking in de andere.

Het relaas van haar zoektocht beschrijft Van Heemstra in haar boek *In lichtjaren heeft niemand haast*. Daarin scheert ze door het heel-

al langs sterrenstelsels, Mars en de maan. Ze probeert vanuit de ruimte naar de aarde te kijken in de hoop overweldigd te worden door het 'overzichtseffect' dat astronauten vanuit het raampje van hun ruimteschip ervaren. En steeds landt ze weer op het pleintje voor haar huis in Amsterdam-Noord waar ze probeert haar ruimte-ervaringen te spiegelen aan de werkelijkheid. Bijvoorbeeld aan de worsteling met de gentrificatie van haar wijk en het bakfietsbeeld dat ze ongewild opgestempeld krijgt. 'Ik ben me bewust van mijn waanzinnig geprivilegieerde positie waarin ik betaald krijg om mijn fascinaties te volgen. Dat heb je als je kunst maakt of schrijft. Ik snap heel goed dat dat uitzonderlijk is', zegt Van Heemstra.

Nachtwandelingen in het Vliegenbos

Zo nu en dan doemt bij Van Heemstra het gevoel op dat ze bezig is met een 'krankzinnige zoektocht en dat de ruimte een onwaarschijnlijke omweg is als je een nieuw perspectief op aarde zoekt'. Maar op een dag vindt ze de sleutel van het verhaal bij haar onderbuurman Bob. Bij hem gaat ze wel vaker te rade wanneer hij zijn plantjes water geeft in hun gezamenlijke voortuin. Wandelen, zegt Bob als Van Heemstra hem vraagt hoe hij het gevoel krijgt een ruimtevaarder op aarde te zijn. 'En als je dat gevoel wilt delen, dan neem je iemand mee', voegt hij er aan toe. Met die notie plantte

hij het zaadje waaruit het Nacht-Wacht-project in het Vliegenbos is gegroeid.

Van Heemstra is de spin in het web van de organisatie van de nachtwandelingen. Ze heeft nachtwachters gevonden die groepen mensen meenemen in het donker door het Vliegenbos en verhalen vertellen. Dit groene stukje Amsterdam ligt pal aan het IJ in Amsterdam-Noord en is 's nachts pikkedonker. Het is geen park, maar een echt bos en meer dan een eeuw oud. Vernoemd naar de man die het liet aanleggen: gemeenteraadslid W.H. Vliegen. Hij vond dat de arbeiders in de stad recht hadden op een stukje vrije natuur.

Van Heemstra: 'Als we van koers willen veranderen, moeten we afremmen. In vliegende vaart kun je niet een bocht nemen. We moeten de mentaliteit van altijd maar groei en meer productiviteit doorbreken. Het donker opzoeken is voor mij een oefening in anders denken. Uit reacties van nachtwandelaars blijkt dat mensen zich getroost voelen door de simpelheid van het 's nachts wandelen, van het even kunnen verdwijnen en dingen vanuit een ander perspectief te bekijken. Het donker beschermt: als ik niks zie, word ik ook niet gezien.'

Ook elders in Amsterdam komen er nachtwandelingen. Van Heemstra: 'In juni doen we in de Bijlmer bij de Tafelbergweg een nachtwandeling. En ook in het Rietland vlakbij het Vliegenbos. En misschien gaan we varen in het donker naar een van de eilanden; een van de nachtwachters is schipper. Ook Artis is aan het

'Het donker is een tijd van vertraging'

verduisteren, ze gaan in het hele park 's nachts het licht uitdoen. Ze worden een donkere vlek in de stad waar je de dieren hoort. We denken ook over nachtwandelingen in het Flevopark.'

Stadsdichter

Van Heemstra is begin dit jaar Gershwin Bonevacía opgevolgd als stadsdichter. Verhalen vertellen is de rode draad in haar werk. De vorm waarin ze dat doet verschilt. Soms is het vertellenderwijs in een podcast of theatervoorstelling, soms kiest ze de proza- of dichtvorm. Ze publiceerde twee romans en drie dichtbundels en schrijft regelmatig als stadsastronaut voor De Correspondent. Uit dat werk kwam haar non-fictie boek *In lichtjaren heeft niemand haast* voort.

'Ik vind het stadsdichterschap een supermooie traditie', vertelt ze. 'Mijn idee van de invulling is dat ik me op mijn eigen manier ga verhouden tot de stad.' Gedichten gaan op verzoek soms over de actualiteit, zoals de aankomst van de Oekraïense vluchtelingen in de stad, maar Van Heemstra dicht ook over bijvoorbeeld de glimwormen in het bos. 'Mijn eigen missie gaat over het verduisteren van de stad en over meer aandacht voor het donker. Dat vind ik zelf een heel poëtische missie, die goed aansluit bij het stadsdichterschap. Die nachtwandelingen zijn voor mij

ook een soort gedicht.'

'Ik wil dat Amsterdammers zich bewust zijn van de abnormale hoeveelheid licht in de stad. We zitten in de top 5 van de meest lichtvervuilde gebieden ter wereld. Nog klagen Amsterdammers dat ze meer licht willen. Mensen begrijpen niet hoe slecht licht is voor het ecosysteem. Mensen moeten leren donker niet te zien als een probleem. Uit onderzoek blijkt dat verlichting niet per se veiliger is en soms zelfs onveiliger, als het verkeerd wordt ingezet', stelt Van Heemstra.

Wat drijft de nieuwe stadsdichter? 'Ik heb het idee dat we op aarde zijn om zo goed mogelijk te doen waar we in geloven. Ik geloof in mijn ideeën en het is fantastisch dat die vorm krijgen. Ik zou het geweldig vinden als het bijvoorbeeld over vier jaar lukt om een avond per jaar de parken van Amsterdam te verduisteren, al is het maar voor een uur. Dat dat een traditie wordt. Dat het idee gaat leven, zoals de

maaltijden rond de viering van Bevrijdingsdag.'

'Ik hou van uit- en inzoomen, van dingen naast elkaar leggen en verbindingen maken tussen grote en kleine dingen. Dat doe ik altijd in mijn werk. Ik wil het abstracte toegankelijk maken. Het gaat over ons. Waar ben je? Waar kom je vandaan? En hoe kun je je verwondering behouden? Bovendien vindt iedereen de sterren interessant.' <

Meer informatie over meewandelen met de Nacht-Wacht op www.marjolijnvanheemstra.nl

NAP, huiskamer van IJburg

NAP, het café-restaurant in IJburg dat een inclusieve pleisterplek wil zijn voor jong en oud. We zochten het op en vroegen aan een van de twee eigenaren onder andere hoe het de coronacrisis en heel recent een brand heeft overleefd.

TEKST: JOYCE HES

In de zes jaar dat ik nu op IJburg woon ben ik gewend om als ik mijn hondje heb uitgelaten op het uitlaatstrand tegenover de supermarkt, even een bakkie te doen bij NAP op de Krijn Taconiskade. Altijd open, uitzicht op de haven, kranten van diverse signatuur, lekkere koffie en vriendelijk personeel. Wat was dat afzien in de tijd van de lockdowns, wat heb ik het gemist, dat uitje! Des te meer reden om eens in te zoomen op dit café-restaurant nu het weer open is, en dat inmiddels alweer een nieuwe hobbel heeft genomen in de vorm van een uitslaande brand.

Ik spreek met een van de eigenaren, tevens manager, Roel Geijssen, die met mede-eigenaar Dylan Joziassie in februari 2008 met NAP is gestart. Hij heeft de hogere hotelschool gedaan, aangevuld met een marketing- en financiënopleiding en was indertijd werkzaam in Oostenrijk. Maar het kriebelde. 'Ik wilde terug naar Amsterdam', vertelt hij.

Waarom koos hij IJburg? Roel: 'Vanwege de locatie aan de haven, die er alleen nog op tekening was. Er liep een zandweg, de haven was alleen nog een vierkante bak met water!' Voor Roel was extra interessant dat er veel

gebouwd zou worden in IJburg. Dat zou zijn nieuwe zaak ten goede komen. Maar de financiële crisis van 2008 stak een spaak in het wiel. Veel bouwplannen gingen niet door. Het aantal bewoners in 2018 was met 26.000 veel lager dan verwacht.

Ik vroeg hem hoeveel last hij van de bouwactiviteiten van en rond gebouw Jonas' heeft gehad. Als bezoeker had ik meegemaakt dat het stuk grond naast NAP eerst alleen nog een grasveld en een voetbalveld voor de jeugd was geweest en vervolgens was veranderd in een zeer lawaaierige en overlastgevendende bouwplaats. Maar volgens Roel was het enige waar hij echt last van heeft de veranderde entree tot zijn café-restaurant. Wat voor hem wel een belemmering is geweest was de coronacrisis, met name de lockdowns. Ze kregen gelukkig steun via de zogenaamde NOW-regeling. 'Ik heb het financieel altijd goed genoeg gehad om te overleven', aldus Roel, 'en tegenslagen verwerk ik altijd samen met mijn compagnon. We zijn geen materialisten.'

De laatste en meest recente hindernis was de brand vanuit de droogtrommel. Ze hadden nog geluk dat die brand tussen twee branddeuren is ontstaan en dat er daardoor minder zuurstof bijkwam. Maar de roetschade was

wel erg en drong overal door. Ze hebben specialistische bedrijven in moeten huren om alles weer schoon te krijgen. 'Ik doe de was nu 's nachts thuis', aldus een flegmatieke Roel, die me verkapt dat hij gelukkig goed kan relativeren en best een dikke huid heeft, naast veel humor. 'Je kan er maar beter om lachen. Het verschil tussen corona en de brand is wel dat je van het laatste wist dat het tijdelijk was.'

Van het begin af aan is altijd de doelstelling van de eigenaren geweest om van NAP een huiskamer van IJburg te maken, waar ook 's avonds veel mensen zijn. Belangrijk voor het thuisgevoel is het personeel. Dat moet aanvoelen of iemand met rust gelaten wil worden of juist persoonlijk aangesproken. Het eten moet ook goed zijn. Hij heeft nu goede chefs in de keuken staan en daar is hij erg blij mee. Ze maken zelf de mayonaise en de jus de veau. Sinds mei vinden er ook weer meer evenementen plaats.

Kortom: hij is van alle markten thuis en dat moet ook als je een café-restaurant hebt dat niet zomaar een horecabedrijf is maar waar je als eigenaar ook je ziel en zaligheid in stopt. En dat is te merken aan NAP, weet ik als trouw bezoeker! <

Broei

Het broeide in de nacht van zondag op maandag in de droogtrommel van NAP die net was uitgezet

Koks-doeken en schorten doordrenkt nog van het vet vormden in elkaar gedraaid een heet broeinest

En terwijl elders bij moeder natuur zoiets precies de juiste temperatuur is om eitjes van de ringslang uit te broeden

Was hier iets anders aan de hand er ontstond een gevaarlijke brand die gelukkig nog net op tijd door bewegingssensoren en camera

Kon worden gespot en vervolgens via de alarmcentrale door de brandweer gestopt met als gevolg helaas heel veel roetschade

Gelukkig wist dit gastvrije IJburgse restaurant-café aan de Krijn Taconiskade, het na corona ook nu weer te rooien en kon het na twee weken intensief schoonmaken voor al zijn bezoekers deuren en terras weer opengooien!!

JOYCE HES

ILUSTRATIE: MARNIA VAN HAL

Eten voor hete dagen

TEKST: MARIJKE BAKKER
ILLUSTRATIE: AFRA BARENTZ

Als het 30°C is heb je zelden zin in een warme maaltijd. Koud of lauw eten is dan een uitkomst. Een koude soep koelt je tong af en vult het zout aan dat je overdag hebt uitgezweet. Koude groenten of maaltijdsalades kun je van tevoren klaarmaken en in de koelkast bewaren.

Ajo blanco con uvas

Spaanse witte knoflooksoep met druiven. De soep is wit door het witbrood en de amandelen. Hij is heel snel te maken. Mijn man bracht dit heerlijke recept mee uit het warme Madrid. Hij was verrast door de combinatie van hartig, zuur en zoet in deze veganistische soep. Het recept komt uit het kookboek *Cooking in Spain* van Janet Mendel.

Voor 4 personen:

200 gram oud witbrood zonder korst
100 gram amandelmeel
3 flinke tenen knoflook
150 ml vierge olijfolie
80 ml witte balsamicoazijn of witte wijnazijn
2 theelepels zout
1 liter koud water
200 gram muskaatdruiven

Week het witbrood in water tot het zacht is. Schep eruit met een schuimspaan en doe in een ruime mengbeker of foodprocessor met het amandelmeel en de knoflooktenen. Voeg zo veel water toe dat de massa goed draait. Meng met de staafmixer (of met de foodprocessor, motor aan) de olijfolie in een klein straaltje erdoor, en dan de azijn en het zout. Doe het mengsel over in een grote kom en vul aan met het water. De soep moet licht gebonden zijn. Proef op smaak en voeg zo nodig meer zout of azijn toe. Zet in de koelkast. Pel en ontpit nu de muskaatdruiven, dat is het meeste werk. Serveer de soep met in iedere kom vijf of zes druiven. Que aproveche!

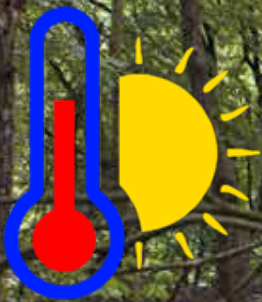
Koude aardappelsalade

Aardappelen schillen doe ik alleen nog als ik aardappelpuree of aardappelgratin maak. Verder kook ik aardappelen altijd in de schil en pel ze aan tafel. Er zijn speciale drietandsvorkjes te koop waar je de aardappel op prikt zonder dat hij breekt. Zo wordt aardappelen schillen van een vervelend werkje voor het eten een gezellig werkje tijdens het eten. Ongeschilde gekookte aardappelen bewaar je in de koelkast. Ze laten zich later makkelijk verwerken tot bakaardappelen of rösti.

Voor 4 personen:

10 middelgrote vastkokende aardappelen, ongeschild
80 ml azijn
4 eetlepels mayonaise
4 eetlepels crème fraîche
flinke theelepel mosterd
scheutje citroensap
zout
bosje lenteuitjes

Boen de aardappelen af en kook ze zachtjes in de schil tot ze gaar zijn. Giet af. Pel de aardappelen en snijd ze in blokjes. Doe ze in een ruime kom, bestrooi met zout en overgiet met de azijn. De warme aardappelen zullen het zout en de azijn beter absorberen dan wanneer je koude aardappelen gebruikt. Laat afkoelen. Meng de mayonaise, crème fraîche en mosterd. Voeg wat citroensap toe en proef. Voeg zo nodig zout of azijn toe. Snijd de lenteuitjes in kleine ringetjes. Meng de afgekoelde aardappelen in een ruime platte schaal met de mayonaisesaus en bestrooi met de uitjes. Laat een uurtje in de koelkast koud worden en serveer. Heerlijk met verse haring en wat sla. De Duitsers nemen er een schnitzel bij met een schijf citroen.

Nachtegalen in het koele Diemberbos

Het tochtje van de IJopener staat deze keer in het teken van het bijzondere Diemberbos en de verkoeling die je daar op hete dagen kunt vinden. Onder de rook van metropool Amsterdam is hier veel natuur te beleven.

TEKST: JOOST VAN DER VAART
FOTO'S: BJÖRN MARTENS

In een vorige editie van ons buurtmagazine schreven we over de Diemerscheg, een aansluiting van groene gebieden die zich als de vingers van een hand om zuidoostelijk Amsterdam sluiten. Onderdeel ervan is het Diemberbos, waarvan we destijds al dachten: hier moeten we nog eens in het voorjaar heen om onder deskundige begeleiding te zien en te horen wat de kenmerken zijn van dit mooie stukje natuur.

Welnu, dat hebben we vorige maand gedaan en om maar met de deur in huis te vallen: we werden er verwelkomd door zingende nachtegale. We hadden al eens ergens anders nachtegale gehoord – 's nachts, en dat was heel bijzonder – maar in Amsterdam nog niet. Bij het binnenfietsen van het Diemberbos, net toen we onder het spoorviaduct bij het Amsterdam-Rijnkanaal door waren, klonk de overweldigende zang van deze overigens weinig opvallende vogel. Je kunt het geluid van de nachtegaal makkelijk op vogel-app of internet vinden. Toch blijft het leuk om het op te zoeken in een vogelgids, zoals die van Peterson. De samensteller schrijft: 'De zang van de nachtegaal is rijk en muzikaal; iedere toon wordt snel enige malen herhaald. Meest karakteristiek is een diep opwellend *tsjoek-tsjoeek-tsjoeek* en een langzaam *duu, duu, duu*, oplopend naar een prachtig crescendo.'

Daar heeft Peterson geen woord te veel mee gezegd. Zo werden we in het Diemberbos welkom geheten – een sensatie.

We hadden afgesproken met een bevriende natuurkenner. Zij vertelde ons dat het Diemberbos jong is; het is begin jaren negentig aangelegd. Het ligt ten zuidoosten van Diemen en grenst aan het Amsterdam-Rijnkanaal, de Bijlmerweide, de riviertjes Diem en Gaasp, aan de spoorlijn en aan de snelweg. Dat het geen oud bos is kun je goed zien: nergens staan volgroeide eiken of beuken. Hier zijn alleen maar jonge bomen, destijds aangeplant in een open polder met veel sloten, de Gemeenschapspolder geheten.

Het westelijk deel van het Diemberbos is vooral om te recreëren. Hier zijn picknickplaatsen en speelweiden. Zuidoostelijk van de snelweg A9 – die het bos doorsnijdt – mag de natuur een beetje haar gang gaan. Dat gedeelte trekt ons

het meest. Hier vind je een beginnend moerasbos met natte graslanden, plasjes en rietkragen. Op hete dagen is het er verrassend koel. Dat komt door het alom aanwezige water. En uiteraard door het bladerdek. Kijk wel uit met op de grond zitten, op veel plekken is het vochtig. Laarzen aanbevolen.

Ons werd verteld dat het gebied waarin het Diemberbos is gelegen voornamelijk bestaat uit veengronden. Van oorsprong is dit een veenrivierenlandschap, gevormd door Diem en Gaasp. In de bodem bevinden zich nog veeneiken van eeuwen her, die op een aantal plaatsen aan de oppervlakte komen. En zo zijn er dus toch nog oeroude bomen in dit jonge bos te vinden.

Ergens op ons fietstochtje door het Diemberbos zagen we opeens een fazantenhaan het gras in rennen, met een joekel van een staart. Verderop vloog een blauwe schicht voorbij die in een boomtak landde en daar z'n vleugels ging poetsen. Nadere inspectie met de verrekijker leerde dat het een blauwborstje was. Waar we naar zochten maar niet vonden was de voor dit gebied kenmerkende ringslang, die in relatief groten getale aanwezig blijkt te zijn. Hier en daar staan speciaal aangelegde broeihopen (soort composthopen) waarin ringslangen graag hun eieren leggen. De ringslang is een niet-giftige waterslang die makkelijk meer dan een meter lang kan worden en zich thuis voelt in natte gebieden. Hij is een uitstekende zwemmer.

Onze natuurkenner wees op de vele weide-, moeras- en rietvogels die hier huizen. Er is zelfs een enkele roerdomp waargenomen, een zeldzame reigerachtige vogel die zich in rietlanden ophoudt. Ze prees verder de aanwezigheid van verschillende soorten vlemmuizen, de waterspitsmuis, de rugstreeppad en het kruiden- en faunarijke grasland.

Duidelijk werd in ieder geval dat het prille Diemberbos, zeker het deel dat een beetje verwildert, zich tot iets bijzonders ontwikkelt. Het is de moeite waard om er eens heen te fietsen. Hopelijk heb je geluk en hoor je de nachtegaal zingen of zie je een ringslang. Is dat het geval bedenk dan dat dit Amsterdam is, een metropool met hier en daar overweldigende natuur. <

Beeldende kunst

T/m 25 juni

Rademakers Gallery, **Art, Fashion and Design**
Yamuna Forzani combineert mode, fotografie, dans en installatie. *Eye Candy* is de titel van een serie wandwerken waarbij ze in heldere kleuren 'snoep voor het oog' ontwierp. Ook is er werk te zien van Antoine Peters, het REM Atelier en meer.
KNSM-laan 291
Wo-zo 11-18 uur
gratis

T/m 30 juni

OBA Oosterdok, **Amsterdam, meet Lviv!**
In 2014 maakte fotograaf Dolph Kessler een fotoreportage van gewone mensen in een bijzondere stad. In deze barre tijd is Lviv, dat in het westen van Oekraïne ligt, inmiddels overspoeld door vluchtelingen.
Ma-vr 8-22 uur, za-zo 10-22 uur,
Oosterdokskade 143
gratis

T/m 16 juli

The Black Archives, **Johnny Pitts**
Schrijver en fotograaf Johnny Pitts reisde vanuit de UK door Europa om te onderzoeken wat het betekent om een zwarte Europeaan te zijn. Zijn boek *Afropeaan, notities uit Zwart Europa*, komt uit bij De Geus. Deze uitgeverij organiseerde de tentoonstelling van Pitts' foto's.
do-za 11-17 uur, Zeeburgerdijk 21
€5

Vanaf 23 juni

Tropenmuseum, **Onze koloniale erfenis**
Op de eerste verdieping van het museum opent een grote tentoonstelling over het Nederlandse koloniale verleden en de doorwerking daarvan tot op de dag van vandaag. Onderdeel is een digitaal namenmonument van meer dan 200.000 mensen uit die koloniale periode. Het blijkt dat dit slechts een klein deel is van de mensen die tot slaaf zijn gemaakt. Het monument geeft niet alleen de namen weer, er zijn ook persoonlijke verhalen te lezen en je kunt er onderlinge relaties bekijken.
Di-zo 10-17 uur, Linnaeusstraat 2
€ 16 / € 8 / € 9 / gratis

Film

Zaterdag 25 juni

Studio/K, **Indisch Zwijgen**
In de documentaire *Indisch Zwijgen* volgen we spoken-word artiest Amara van der Elst, dj en beeldend kunstenaar Mei Oele en filmmaker Juliette Dominicus die in hun familiegeschiedenis duiken in een poging het generatielange 'Indisch zwijgen' te doorbreken. Ze onderzoeken hoe het verzwegen verleden hun huidige leven beïnvloedt en hoe zij als derde generatie kunnen uitdragen wat het betekent om Indisch te zijn. Na de documentaire zijn er een gesprek en een workshop: 'Woorden geven aan het zwijgen' / 'words that matter'.
16.30-18.30 uur, Timorplein 62
€ 11

Opera

Vrijdag 24 t/m zondag 26 juni

Muziekgebouw, **Kein Licht**
Een woedend pessimistische en tegelijkertijd geestig neurotische opera met teksten van Elfriede Jelinek, met als uitgangspunt een spookwereld na een kernramp. Jelinek steekt de draak met het onvermogen van de mens om te gaan met zijn verslindende behoefte aan energie.
Vr en za 20.30 uur, zo 13.30 uur, Piet Heinkade 1
€ 45 - € 15

Sociaal/stad

Dinsdag 21 juni

Pakhuis de Zwijger, **City and conflict**
The solidarity we see in the city concerning the war in Ukraine is heartwarming for some and questionable for others. When we look at conflicts of the past decades, why does this war cultivate this visible solidarity? And how does this affect individuals in the arts and culture from non-western origins, of whom there are many in Amsterdam? English-spoken.
8 pm, Piet Heinkade 179 and livecast
Free

Vrijdag 25 juni

Pakhuis de Zwijger, **Late Night Talks**
De meest inclusieve talkshow van de stad. Over actualiteit, mode, kunst, racisme, politiek, liefde en meer. Na een goede dosis nieuws en meningen sluit de avond af met livemuziek.
NB De show is tweewekelijks, check de website voor meer data.
20 uur, Piet Heinkade 179
Vanaf € 5

Multidisciplinair

Vrijdag 17 en zaterdag 18 juni

Muziekgebouw, **Moby Dick; or, The Whale**
De bekende roman van Herman Melville opnieuw bewerkt. Een stomme film (Wu Tsang) met live muziek (Caroline Shaw, Andrew Yee en Asma Maroof) volgt de walvis onder en boven het wateroppervlak. De weerspannige relaties tussen zeelieden, overlopers en schipbreukelingen vertellen een tijdloos verhaal van verzet tegen uitbuiting.
Vr 20.30 uur, za 15 uur, Piet Heinkade 1
€ 24 / € 20 / € 12

Woensdag 29 juni t/m zondag 23 juli

Pleintheater, **Talking Trees**
Kunstenaar/componist Bart Barten is al vele jaren bezig met zijn project Talking Trees, waarin hij het geluid van bomen omzet in muziek – met sensoren en infraroodcamera's. Ook op het Sargetplein brengt hij de bomen op die manier tot leven, om 'een groene plek in ieders hart te creëren'. Er is een installatie, en er zijn concerten en workshops. Zie voor het complete programma www.plein-theater.nl

Tips buiten de buurt

Tot 1 augustus

Stadsarchief, **Dwalen door Amsterdam**
Het tekenwerk van Gerrit Lamberts (1776-1850) geeft ons een beeld van de stad tijdens zijn leven. Zo is de instorting van het Oost-Indisch Zeemagazijn (nu het Scheepvaartmuseum) door hem vastgelegd. Amsterdam raakte in de tijd dat Lamberts actief was, vanaf 1800, in verval.
Di-vr, 10-15 uur, za-zo 12-17 uur, Vijzelstraat 32
7,50 / gratis

Woensdag 22 t/m zondag 26 juni

De Kleine Komedie, **The Roaring Twenties**
Muziektheatergroep Släpstick ontstond 25 jaar geleden toen een groep studenten aan het conservatorium koos voor een mix van theater, muziek en komedie. Jubileumshow The Roaring Twenties is een must. Inventief, grappig, soms hilarisch, ook wel eens flauw. Respect voor hun vakmanschap, hun invallen en hun energie. 'We doen niet aan politiek, maar we denken dat dit is wat de wereld nodig heeft!', aldus een van de artiesten.
20.15 uur, Amstel 56
€ 26,50 - € 11,50

Huurverhoging 2022

Dit jaar gaan op 1 juli bijna alle huren weer omhoog. U heeft dus nog een paar weken de tijd om bezwaar te maken, als u daar een goede reden voor heeft. Een voorstel met een verkeerd percentage, een te laat verstuurd voorstel, of een voorstel waarin de kale huur boven de maximale grens uitkomt kunnen bijvoorbeeld redenen zijn voor een lagere of helemaal geen huurverhoging. Bij dalend of gedaald inkomen zijn er misschien opties om de huur te verlagen, maar dat hangt erg af van de precieze situatie. Op onze website vindt u hier meer informatie over: www.wooninfo.nl/vraagbaak/huurprijzen/huurverhoging/. Hier kunt u tevens het formulier vinden waarmee u bezwaar kunt maken.

De meest voorkomende huurverhogingen:

Voor de meeste huurders maximaal	2,3%
Maximale verhoging voor kamers en woonwagens	2,3%
Geliberaliseerde huurcontracten	3,3%
Huurprijs onder de € 300 per maand	€ 25
Bruto inkomen boven € 47.948 (€ 55.486 meerpersoons)	€ 50
Bruto inkomen boven € 56.627 (€ 75.369 meerpersoons)	€ 100

N.B.: De huurprijs van een niet-geliberaliseerd contract mag door de huurverhoging niet boven het maximum volgens de punten uitkomen!

Geliberaliseerd contract? Maximaal 3,3% verhoging

Bij een aanvangshuur boven de (toenmalige) liberalisatiegrens is sprake van een geliberaliseerd contract. De liberalisatiegrens is momenteel € 763,47, maar dat is voor de meeste huurders niet zo relevant. Het gaat om de grens in het jaar dat je bent begonnen de woning te huren. Zet de kale huur daar toen boven, dan gelden de regels voor huurprijzen van sociale huurwoningen niet. Wel is er tot 1 mei 2024 een beperking van de huurverhogingen op grond van de Wet Maximering Huurprijzenverhogingen. Voor deze sector (dus de vrije sector, oftewel de geliberaliseerde woningen) geldt in die periode een maximale huurverhoging van inflatie + 1%. Voor 2022 is de maximale verhoging daarmee 3,3%.

Huurverhogingen van corporaties

Woningcorporaties hanteren vaak lagere huurverhogingen dan ze wettelijk gezien zouden mogen vragen. Check de website van uw corporatie voor het percentage dat voor u van toepassing is.

Hulp of advies nodig?

Neem dan contact met ons op via 020-5230150 of oost@wooninfo.nl. Langskomen kan ook, op afspraak of op het inloopsprek uur op woensdag van 9-12 uur aan de 2° Boerhaavestraat 46-H.

Adverteren

Wilt u adverteren in de IJopener?

Stuur dan een email naar adverteren@ijopener.nl.

Kijk voor meer informatie over adverteren op onze website www.ijopener.nl.

TARIEVEN

Losse advertenties per cm ²	€ 2,10
Halve pagina	€ 680,00
Hele pagina	€ 1.260,00
Hele pagina achtercover	€ 1.500,00
Korting na 5-10-15 nummers aaneen resp. 5%-10%-15%	
Opslag vaste plaats	10%

AFMETINGEN

Breedte 70, 145 of 220 mm
Hoogte variabel
Hele pagina 260 x 360 mm + 5 mm afloop

ADVERTENTIES OPMAKEN OF WIJZIGEN

Prijzen in overleg.

ADVERTENTIES AANLEVEREN

Advertenties dienen aangeleverd te worden in PDF-formaat (300 dpi, cmyk-kleuren).

Bezorging

Heeft u een nee-nee-sticker op de deur en wilt u toch de IJopener lezen?

Op onderstaande adressen kunt u een exemplaar ophalen (*zolang de voorraad strekt*).

Indische Buurt

- Buurthuis Archipel, Makassarplein 1
- Buurthuis Meevaart, Balistraat 48a
- Civic Zeeburg, Kramatplantsoen 101 hs
- Cyberzoek, Timorplein 22
- Flevohuis, Kramatplantsoen 263
- Jansen Vintage, Javaplein 31
- Java Bookshop, Javastraat 145
- Openbare Bibliotheek, Javaplein 2
- Studio/K, Timorplein 62

Oostelijk Havengebied

- Boekhandel Van Pampus, van Eesterenlaan 17
- Borneo Architectuur Centrum, R.J.H. Fortuynplein 4
- Boulevard Café, Cruquiusweg 3
- Bruna, Oostelijke Handelskade 1061
- De Eester, Van Eesterenlaan 266
- Fit aan 't IJ, KNSM-laan 1113
- JavaBlend, Tosaristraat 1
- Kapsalon Hairspray, Sumatrakade 5
- Lloyd Hotel, Oostelijke Handelskade 34
- Pakhuis De Zwijger, Piet Heinkade 179
- New York Gym, Veemkade 598
- Ramses Shaffy Huis, Piet Heinkade 231
- Wijkoperij Hermitage, KNSM-laan 293
- Winkelcentrum Brazilië, Vers Passage

IJburg

- Boekhandel IJburg, IJburglaan 561
- FlexBieb, Talbotstraat 46
- Gezondheidscentrum Haveneiland, IJburglaan 727
- Mad Men Bicycle Café, IJburglaan 444
- Openbare Bibliotheek, Diemerparklaan 79
- Sportschool Life and Kicking, Eva Besnyöstraat 29

Zeeburgereiland

- Buurtkamer, John Blankensteinstraat 1

Oost

- Grand Café Genieten, Oranje-Vrijstaatplein 2
- Post Oost, Wijtenbachstraat 36
- Q-Factory, Atlantisplein 1
- Stadsdeelhuis Oost, Oranje-Vrijstaatplein 2

Bij inlevering van deze advertentie 10% korting op alle materialen.

<p>Verf in de juiste kleur</p> <ul style="list-style-type: none"> Kasten op maat Raffito kasten Storemax Mirrorwall IJzerwaren Gereedschappen Electra 	<p>Hout</p> <ul style="list-style-type: none"> Plaat en lijstwerk Unieke Zaagkwallet Flexa Sikkens Cetabever 	<p>Openingstijden</p> <p>Maandag t/m vrijdag 08.30 - 18.00 uur</p> <p>Zaterdag 09.00 - 17.00 uur</p>
--	---	--

Wittenburgergracht 103-113 - 1018 MX Amsterdam - 020-6224065
info@dhzwittenburg.nl - www.doehetzelfwittenburg.nl

Een uitvaart die bij u past, met veel respect voor allen.

Funeral Quest
uitvaartbegeleiding

Anne-Marie Boogaarts
06 81 81 84 69 (24/7)
anne-marie@funeralquest.nl
www.funeralquest.nl

De 7 Provinciën
design • bouwkundig ontwerp • uitvoering • bemiddeling o.g.

www.ydesign.nl 020-419 39 38 KNSM laan 867 1019 LK Amsterdam

Lees Lokaal

Sinds de laatste Lees Lokaal, in december 2020, heeft weer een aantal boeken van buurtgenoten de weg naar de redactie gevonden. Van dichtelijke wandelingen tot historische criminelen. Een overzicht.

SAMENSTELLING: NATANJA DEN BOEFT

Poëzie

Joyce Hes – *Resttijd*

Je geliefde kiest voor euthanasie, omdat het niet anders kan. En jij blijft achter, omdat het moet. Dit taaie proces gaf Joyce Hes vorm in gedichten, met taal die dichtbij haar staat en die open en direct is, zonder gladstrijkerij.

Neeltje van Pel – *Elders rust*

Wandelingen door Waterland inspireerden tot vierentwintig gedichten vol vergezichten. De dichter kijkt goed om zich heen en laat overwegingen, associaties en herinneringen vrijelijk in zich opkomen.

Fictie

Paul Binnerts – *Het Leugenlabrynt*

De familiegeschiedenis van de schrijver, met een joodse moeder en een katholieke vader, vormt de basislaag van deze oorlogsroman. De hoofdpersonen merken hoe gluiperig het kwaad de samenleving binnendringt en gaandeweg hun leven vernietigt, ook nu weer een actueel thema.

Douwe van Domselaar – *Dit konijntje is koud, meneer*

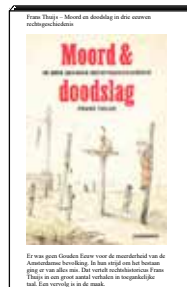
Het schuurt in deze verhalen over ongemakkelijke situaties als eenzaamheid en onzekerheid. De personages zijn eigenaardig, staan buiten het gangbare. 'Hoe zou ik reageren?' is de vraag die al snel bij de lezer opkomt.

Non-fictie

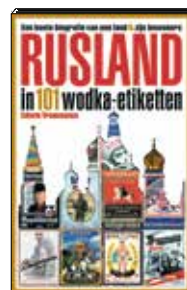
Lucy Deutekom – *Ode aan Oost*

Van Cruquius tot IJburg, overal in ons mooie stadsdeel zijn verhalen te vinden. In dit boekje staan naast negen stadswandelingen afwisselende verhalen over de buurt.

Frans Thuijs – *Moord en doodslag in drie eeuwen rechtsgeschiedenis*

Verzameling verhalen over werkelijk gebeurde misdaden, over echte misdadigers en hun soms gruwelijk lijfelijke bestraffing, opgelegd door het Amsterdamse gerecht, van begin zestiende tot begin negentiende eeuw.

Edwin Trommelen – *Rusland in 101 wodka-etiketten*

Rusland is meer dan wat zich nu op het wereldtoneel afspeelt. In 101 verhalen schetst de auteur een beeld dat verder reikt dan Kremlin en kruisraketten, dan Sint-Petersburg en Poetin. Over het dagelijks leven van Russen, Boerjaten, Joekagieren, Tataren en kozakken en al die anderen, over gedichten en geuren, over vloeken en kleuren.

Marion van Wijk – *Let Go*

Biografie over kunstenaar Bas Jan Ader. Naast tekst vertellen tekeningen en kaarten het verhaal van het leven van deze bijzondere kunstenaar die in 1975 spoorloos verdween tijdens een solo zeiltocht over de Atlantische Oceaan.

Boeken en tips zijn altijd welkom: info@ijopener.nl

INGEZONDEN BRIEF

Wij, bewoners aan de Flevoparkweg/Zeeburgerdijk e.o., ervaren al jaren overlast van de Amsterdamsebrug. Verkeerslawaaï, luchtverontreiniging en een voor het stadsdeel onbeheersbare openbare ruimte onder de brug. Dit laatste leidt tot zwerfafval, herrie, geuroverlast door graffiti-sputten en sociale onveiligheid. Daarnaast leidt verkeers-toename op de brug door nieuwbouw op Zeeburgereiland en IJburg onherroepelijk tot meer overlast voor onze buurt.

De gemeente wil meer ruimte maken voor langzaam verkeer. Onze acute zorg is dat de gemeente een tijdelijke en/of de te verbreden brug aan de zijde van onze ecologische woningen in de groene zone bouwt, tussen onze woningen en de brug. Deze zone is destijds met gemeentesteun samen met de bewoners als buurttuin ingericht en vormt een essentiële buffer. Wij zijn verontrust over scenario's die de bruggen aan

onze kant projecteren. Een verbreding aan onze zijde is onaanvaardbaar. Een van de effecten is dat de benedenwoningen en tuinen aan de Flevoparkweg in de schaduw komen te liggen.

We willen dat de tijdelijke brug wordt ingericht zoals de Nesciobrug. Die bestaat uit een fietspad naar beide richtingen. Boven het kanaal is de brug breder. Dit deel biedt ook ruimte aan voetgangers. Deze variant gaat niet ten koste van onze buffer en leidt tot beperkte toename van voetgangers op de Flevoparkweg en Zeeburgerdijk.

Ook willen we dat de definitieve verbreding van de brug wordt gemaakt aan de zijde van het Flevopark boven de huidige eindhalte en rails van tram 3 en 14, en dat de gemeente afziet van onderzoek naar scenario's waarin de brugverbreding aan onze kant komt.

Voor onze buurt willen we verder een zogeheten Ruimtelijk Kader, net zoals dat voor Zeeburgereiland wordt voorbereid. In zo'n kader worden de relaties tussen alle plannen voor onze omge-

ving geanalyseerd. Er gebeurt namelijk veel in onze directe woonomgeving. Zo is de gemeente naast het te starten onderzoek naar de vernieuwing van de brug ook bezig met een heroverweging van de maatschappelijke functies van Flevoparkbad, Sporthal Zeeburg en het Nieuwe Diep.

Wil je meedenken over de toekomst van onze woonomgeving, meld je aan bij geenbrugaanonsbalkon@gmail.com

Hans Zwaal, bewoner Flevoparkweg

van 2D naar 3D

www.thephotofactory.nl
C. van Eesterenlaan 15 - 020 - 419 72 00

In deze puzzel gaan we op zoek naar verkoeling. Herken jij waar de drinkwaterpunten op IJburg, het Zeeburgereiland en in de Indische Buurt staan?

Mail de oplossing voor 5 juli naar info@ijopener.nl o.v.v. puzzeloplossing.

De winnaar levert een foto in bij The Photo Factory en krijgt 2 weken later een mooi kristal waarbij het gezicht in 3D in het kristal is gezet.

Prijzen zijn niet overdraagbaar en twee maanden geldig.

De oplossing van de vorige puzzel was:

Foto 1: hoek Insulindeweg/Celebesstraat nabij Muiderpoortstation

Foto 2: Cruquiusweg

Foto 3: Azartplein

Winnaars waren: Kees Hoogeveen, Mai Katsuyama, Svetlana Novikova en Bert Pots

PUZZEL EN FOTO'S: BJÖRN MARTENS

